СВАБОДА
8 — 15 лістапада 1994 г. №42
Кошт 50 рублёў

ГОД ЗАСНАВАНЬНЯ 1902
ВЫХОДЗІЦЬ З 1990

Галоўны рэдактар Ігар ГЕРМЯНЧУК
Заснавальнік Павал ЖУК
Выдавец «Газэта СВАБОДА», Ltd.
Наклад 50 000

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
220088, Менск,
вул.Іванаўская, 56
Тэл. 36-24-41

Студэнтаў судзілі, але не пасадзілі

7 лістапада ў судзе Ленінскага раёну адбыўся разгляд адміністрацыйнай справы ў дачыненьні да студэнтаў БДУ, якія 14 кастрычніка ўдзельнічалі ў акцыі «Дзякуй прэзыдэнту за хлеб і малако».

Перад пачаткам суда каманда падтрымкі студэнтаў распаўсюджвала ўлёткі зь іранічнымі лёзунгамі кшталту «Ура органам!» і «Сьмерць ворагам народа!»

Судзьдзя Любоў Жаўнерчык на працягу адной гадзіны разглядала справу і вынесла студэнтам А.Міхалевічу і В.Цемушаву «папярэджаньне». Трэці студэнт ня быў на судзе, бо знаходзіцца ў прыватнай паездцы ў Нямеччыне. Яго будуць судзіць пазьней.

В.В.

Дарэчы...

1 лістапада каля трыццаці ўкраінскіх студэнтаў пікетавалі беларускую амбасаду ў Кіеве. Акцыя была наладжаная студэнцкай прафсаюзнай арганізацыяй у знак салідарнасьці зь сябрамі са свабоднага прафсаюза студэнтаў Белдзяржунівэрсытэта, якіх судзяць за арганізацыю 14 кастрычніка ў Менску маршу «Дзякуй прэзыдэнту за хлеб і малако». Украінскія студэнты перадалі супрацоўнікам амбасады зварот да беларускага ўраду з патрабаваньнем не перасьледаваць беларускіх сяброў.

Юрый АЛЯКСЕЕЎ

Пасьля Астраўца — у Ашмяны

У мінулыя выходныя З.Пазьняк і дэпутаты Л.Баршчэўскі, Ю.Беленькі і В.Голубеў наведалі Астравецкі раён.

Падзяліўшыся на дзьве групы, яны аб'ехалі восем населеных пунктаў. Невялікі інцыдэнт адбыўся толькі ў вёсцы Палушы, куды прыехалі дэпутаты Ю.Беленькі і Л.Баршчэўскі. Старшыня мясцовага калгасу В.Балабановіч забараніў адмыкаць вясковы клюб, а потым пагражаў загадчыцы клюба Г.Калышы звальненьнем, калі сустрэча з дэпутатамі ўсё ж адбылася.

У наступныя выходныя апазыцыя паедзе ў Ашмянскі раён.

С.МАКС

Сьмяротны стрэл на праспэкце Пушкіна

У мінулую нядзелю, 6 лістапада, у Кіеве быў арыштаваны супрацоўнік менскай міліцыі Кірыл Грудніцкі, якога расшуквалі беларускія праваахоўныя органы.

К.Грудніцкі тыдзень таму застрэліў у Менску на праспэкце Пушкіна 19-гадовую дзяўчыну. Гэтае невераґоднае здарэньне міліцэйскае начальства, зразумела, схавала ад грамадзкасьці. Учора ў прэс-службе МУС карэспандэнту СВАБОДЫ адмовіліся паведаміць якую-небудзь інфармацыю на гэты конт.

Неафіцыйным чынам мы даведаліся наступнае. Дзяўчына гуляла з сабакам на вуліцы і праігнаравала патрабаваньне міліцыянта Грудніцкага надзець на сабаку намордпік. Той дастаў пісталет і... Дзяўчына загінула на месцы.

К.Грудніцкі, як сьцьвярджаюць нашыя крыніцы, уцёк спачатку ў Гомель да свайго бацькі (ён зьяўляецца намесьнікам шэфа гомельскай абласной міліцыі), а адтуль выехаў у Кіеў, дзе і быў затрыманы.

Іван СІДАР

На расейскай мяжы новыя парадкі

Зь 1 лістапада нашая суседка Расея ўвяла транспартны падатак на ўезд на сваю тэрыторыю.

Цяпер на памежным пункце кіроўца легкавога аўтамабіля павінен заплаціць 25 тыс. расейскіх рублёў, а грузавога — 45 тыс. руб.

У Дзяржаўнай падатковай інспэкцыі карэспандэнту СВАБОДЫ паведамілі, што беларускі бок таксама зьбіраецца ўвесьці падобныя транспартныя зборы, але пакуль што яны не спаганяюцца. Распрацоўваецца адпаведны законапраект, які плянуецца прыняць да канца году, каб зь 1 студзеня 1995 г. увесьці адпаведныя падаткі на нашых межах, — заяўляе падатковая інспэкцыя.

Мікола ГРЫНЯВІЦКІ

Эдуард Шыркоўскі зьбіраецца абараніць беларускі бізнэс

Былы шэф беларускага КДБ Эдуард Шыркоўскі, які знаходзіцца цяпер на пэнсіі, займаецца стварэньнем асацыяцыі абароны айчыннага бізнэсу.

Мяркуецца, што спэктар дзейнасьці гэтай новай грамадзкай арганізацыі будзе даволі шырокі — ад непасрэднай абароны самых бізнэсмэнаў да абароны іхных эканамічных інтарэсаў. У прыватнасьці, у плянах будучай асацыяцыі — інфармацыйна-прававая дапамога беларускім дзяржаўным і прыватным прадпрыемствам, якія імкнуцца супрацоўнічаць з замежнымі фірмамі.

СІМ

На складах усё ёсьць: варштаты, матацыклы, шкарпэткі...

Склады беларускіх прадпрыемстваў працягваюць затаварвацца гатовай прадукцыяй, якую ніхто ня хоча купляць.

Паводле афіцыйных зьвестак (на 1 кастрычніка), на прадпрыемствах засталося 37,4% прадукцыі ад аб'ёму, вырабленага ў верасьні. Рэшткі гатовай прадукцыі па варштатах мэталярэзных перавысілі выпуск верасьня ў 5 разоў, па трансфарматарах сілавых і камбайнах кормаўборачных — у 3 разы, электрарухавіках — у 1,4 раза, падшыпніках — у 1,7 раза. На складах таксама аселі: шкарпэткі і панчохі — 2,2 млн. пар (31,9 % агульнага аб'ёму ў верасьні), трыкатажныя вырабы — 2,2 млн. штук (32,9%), абутак — 500 тыс. пар (21,2%), матацыклы — 4,2 тыс. штук (95,7%), гадзіньнікі — 523 тыс. штук (44,4 %), пральныя машыны — 2,4 тыс. штук (30,7%), лядоўні і маразільнікі — 91 тыс. штук (14,1% ад агульнай вытворчасьці ў верасьні).

Асноўная прычына затаварваньня — высокі кошт прадукцыі пры нізкай якасьці. У час перадвыбарчай кампаніі А.Лукашэнка, як памятаеце, абяцаў разгрузіць беларускія склады. Напэўна, прэзыдэнт ведае, як гэта зрабіць, але пакуль што рукі не даходзяць.

Мікола ГРЫНЯВІЦКІ

Ф.СП-1

Міністэрства сувязі РБ
"Белсаюздрук"

АБАНЭМЭНТ на газэту 63887

СВАБОДА — Колькасьць камплектаў: 1

на 1995 год па месяцах:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Куды ______ (паштовы індэкс) ______ (адрас)

Каму ______ (прозьвішча, ініцыялы)

ДАСТАВАЧНАЯ КАРТКА

ПВ | Месца | літэр | на газэту 63887

СВАБОДА

Кошт	падпіскі	2400 руб.	Колькасьць камплектаў: 1
	пера-адрасоўкі	руб. кап.	

на 1994 год па месяцах:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Куды ______ (паштовы індэкс) ______ (адрас)

Каму ______ (прозьвішча, ініцыялы)

Лукашэнка чытае пра Вітаўта

Вядомы беларускі кінарэжысэр Міхаіл Пташук перадаў Аляксандру Лукашэнку «для азнаямленьня» сцэнар фільма пра Вялікага князя Вітаўта.

З дапамогаю прэзыдэнта М.Пташук спадзяецца знайсьці грошы на пастаноўку гэтага фільма. Ён сказаў карэспандэнту СВАБОДЫ, што прыкладна палову неабходных сродкаў згадзіліся даць міністэрствы культуры Расеі і Польшчы, якія зацікаўленыя ў пастаноўцы гэтай стужкі, бо яна тычыцца таксама гісторыі іхных дзяржаваў. Беларускае ж міністэрства культуры заявіла, што грошай няма. Таму кінарэжысэр мусіў зьвярнуцца да прэзыдэнта Лукашэнкі, які ўзяў сцэнар і паабяцаў, што прачытае яго падчас знаходжаньня ў санаторыі. Мецьмем надзею, што сцэнар спадабаецца прэзыдэнту.

А тым часам у Карэлічах беларускі рэжысэр Уладзімер Арлоў пачаў здымаць фільм пра Тадэвуша Касьцюшку пад назваю «Пракляты ўтульны дом».

Гэтая стужка, дзе адну з галоўных роляў выконвае летувіскі актор Д.Банёніс, будзе складацца з 58 сэрыяў.

Алег ДАШКЕВІЧ
Сяргей СІВЕР

Пракуратура падрыхтавала новы законапраект супраць мафіі

У бліжэйшы час на разгляд сэсіі Вярхоўнага Савету будзе вынесены праект закону аб арганізацыйна-прававвых мерах барацьбы з арганізаванай злачыннасьцю і карупцыяй, распрацаваны пракуратурай Рэспублікі Беларусь.

Характэрнай асаблівасьцю гэтага законапраекту, які, дарэчы, ужо прайшоў экспэртызу ў Вярхоўным судзе, Кантрольнай палаце, міністэрствах юстыцыі, фінансаў, унутраных справаў, КДБ, мытным камітэце, галоўнай управе пагранвойскаў, зьяўляецца значнае пашырэньне паўнамоцтваў спэцыяльных падразьдзяленьняў па барацьбе з эканамічнай і крымінальнай мафіяй.

Да прыкладу, у выпадку прыняцьця гэтага закону супрацоўнікі антыкарупцыйных падразьдзяленьняў МУС, КДБ і пракуратуры будуць мець права яшчэ да пачатку крымінальнай справы атрымліваць ад банкаў, крэдытова-фінансавых, мытных органаў, прадпрыемстваў, установаў любых формаў уласнасьці інфармацыю, дакументы пра апэрацыі, уклады, рахункі, унутраныя і зьнешнія эканамічныя пагадненьні фізычных і юрыдычных асобаў. Прычым такая інфармацыя павінна прадстаўляцца тэрмінова.

Характэрнаю рысай законапраекта зьяўляецца і тое, што для ажыцьцяўленьня мераў па барацьбе з карупцыяй праваахоўным органам дазваляецца супрацоўнічаць з удзельнікамі злачынных груповак. У такім выпадку злачынца, што дапамог у выкрыцьці мафіі, можа быць поўнасьцю або часткова вызвалены ад крымінальнай адказнасьці. У якасьці меры папярэджаньня незаконных махінацыяў служачых банкаў, крэдытова-фінансавых, біржавых і страхавых установаў абавязаныя паведамляць у кампэтэнтныя органы пра апэрацыі, зьвязаныя з крымінальнай дзейнасьцю кліентаў. Праўда, распрацоўшчыкі законапраекту, відаць, беручы пад увагу нэгатыўны досьвед Паўліка Марозава, дазволілі служачым згаданых вышэй установаў не паведамляць аб незаконных апэрацыях членаў сваіх сем'яў і блізкіх родзічаў.

СІМ

Свая кашуля аршанскім чыноўнікам бліжэй да цела

Цяжка назваць аб'ектыўнымі адносіны ўладаў Оршы да існых у горадзе палітычных аб'яднаньняў.

Вось ужо два месяцы мясцовыя краязнаўцы ня могуць правесьці навуковыя чытаньні аб Аршанскай бітве 1514 года. У адказ на заяўку сяброў БНФ выканкам забараніў праведзеньне любых мерапрыемстваў, прысьвечаных 480-й гадавіне гэтай падзеі. У той жа час каардынацыйнаму камітэту Народнага руху Беларусі было дазволена бесьперашкодна правесьці шэсьце па галоўных вуліцах і мітынг на цэнтральнай плошчы горада, прымеркаваны да гадавіны кастрычніцкай рэвалюцыі. Прадстаўнікі БНФ лічаць прычынай гэтага факту тое, што ў Аршанскім гарвыканкаме сядзіць шмат былых камсамольскіх ды партыйных работнікаў.

Андрэй ДЗЯМІДАЎ

Дырэктар кампаніі «Нов & К» хутка стане перад судом

У Маладэчанскім гарадзкім судзе ў хуткім часе павінен адбыцца першы за ўсю постсавецкую гісторыю Беларусі крымінальны працэс па справе аб ухіленьні ад сплаты падаткаў.

На лаве падсудных апынецца Валерый Новік — адзін з буйнейшых у краіне гандляроў легкавымі аўтамабілямі, заснавальнік і адначасова дырэктар менскай вытворча-камэрцыйнай кампаніі «Нов & К». Сутнасьць абвінавачваньняў сьледзтва (справу вялі работнікі генэральнай пракуратуры) вось у чым: 15 жніўня 1993 г. сп.Новік стварыў у Маладэчне яшчэ адну фірму пад назваю «Нов & К», 19 жніўня Маладэчанскі гарвыканкам зарэгістраваў гэтае прыватнае прадпрыемства, прычым атрымаўшы ў падарунак 2 легкавікі (ВАЗ 2109 і ВАЗ 21053). Гарвыканкам вызваліў фірму ад уплаты падаткаў да канца 1993 г. Карыстаючыся такім прывілеем, кіраўнік менскай ВКК «Нов & К» правёў шэраг буйных гандлёвых апэрацыяў праз аднайменную маладэчанскую фірму. У выніку дзяржаўны скарб, на думку пракуратуры, не далічыўся ад «Нов & К» больш за 79 мільёнаў рублёў падаткаў на прыбытак і звыш 3-х млн. рублёў падаходнага падатку. Улічваючы ўражлівыя памеры сумы, схаванай ад падаткаабкладаньня, пракуратура распачала крымінальную справу. Па выніках расьсьледаваньня сп.Новіку выстаўленыя абвінавачваньні адразу па чатырох артыкулах крымінальнага кодэксу, у прыватнасьці: злоўжываньне пасадаю, якое выклікала цяжкія наступствы, і ўтойваньне прыбытку і даходаў. А паводле закону гэта караецца пазбаўленьнем волі да 8-мі і 3-х гадоў адпаведна.

Аднак, як мяркуюць незалежныя экспэрты, падчас сьледзтва пракуратуры цяжка будзе пераканаць суд у сваёй праваце. Абвінавачваньне, выстаўленае супраць сп.Новіка, базуецца на наяўнасьці злачынных намераў у ягоных дзеяньнях, што давесьці вельмі цяжка. Апроч таго, ва ўмовах недасканалага заканадаўства абвінавачаны па згаданых вышэй артыкулах часьцяком бывае ў больш выгодным становішчы за тых, хто яго абвінавачвае. Хутчэй за ўсё судовыя органы папросту прыменяць да сп.Новіка фінансавыя санкцыі і спыняць крымінальны перасьлед.

СІМ

Лёс Беларусі: погляд у XXI стагодзьдзе

10 лістапада ў Менску адбудзецца «круглы стол» на тэму "Парляманцкія выбары. Лёс Рэспублікі Беларусь у XXI стагодзьдзі", які арганізуе нямецкі Фонд Эбэрта.

Для ўдзелу ў пасяджэньні запрошаныя прадстаўнікі парляманцкай апазыцыі БНФ, фракцыі Сацыял-дэмакратычнай Грамады, шэрагу дэмакратычных партыяў і асобныя палітыкі. Дыскусія, як мяркуецца, будзе весьціся аб ролі парляманцкіх выбараў у далейшым развіцьці грамадзтва, аб працы партыяў у новых умовах пасьля прыняцьця Канстытуцыі і новага заканадаўства.

Антон АНДРОСАЎ

У галяндцаў ёсьць «надзея»

Пасьля таго, як Берасьцейская швейная фабрыка «Надзея» набіла 20 машынаў заходніх фірмаў, у яе зьявілася магчымасьць прабіцца на замежныя рынкі. Скажам, вельмі патрабавальныя галяндцы замовілі «Надзеі» ўзоры адзеньня для часопісу модаў. Што значыць якасьць! І ня трэба ніякага «лэйблу»...

Лявон МУХАВЕЦКІ

Зьмены ў фінансава-крэдытовай сыстэме

Зь 1 лістапада пачаў дзейнічаць шэраг рашэньняў Нацыянальнага банку Беларусі, якія датычаць фінансава-крэдытовай сыстэмы.

Так, з гэтага дня адмяняецца дэклярацыя валютных сродкаў, якія ўносяцца грамадзянамі на рахункі ў камэрцыйных банках. Зь першага лістапада да новага года абвешчаная амністыя сродкаў суб'ектаў гаспадараньня, якія захоўваюцца на рахунках замежных банкаў безь ліцэнзіі Нацыянальнага банку ў выпадку іх пераводу адтуль у банкі Беларусі. Акрамя таго, скасоўваецца дзяржаўны валютны фонд, усе дзяржаўныя валютныя рэсурсы канцэнтруюцца ў Нацыянальным банку, уводзіцца новы парадак кантролю за паступленьнем экспартнай выручкі і тавараў па імпарту, ажыцьцяўляецца пераход на абавязковы продаж пяцідзесяці працэнтаў выручкі ў расейскіх рублях і дазваляецца суб'ектам гаспадараньня адкрываць у банках рэспублікі дэпазіты ў валютах краін СНД

Сяргей СЬНЕГІН
БелаПАН

«Прыватная ініцыятыва» віцебскіх дэмакратаў

Рэгулярна нагадваць дэпутатам пра патрэбы людзей — такую задачу ставіць перад сабой новы віцебскі клюб выбаршчыкаў «Прыватная ініцыятыва».

На ўстаноўчым сходзе прыняты за аснову праект статуту, старшынём савету клюбу абраны каардынатар гарадзкой арганізацыі Аб'яднанай дэмакратычнай партыі Беларусі Валерый Журакоўскі.

Іван ВАЛІН
БелаПАН

Міністэрства ўнутраных справаў рэарганізавала сыстэму сувязяў з грамадзкасьцю

Цяпер міліцэйская газэта «На страже» і прэс-служба сталі часткаю новай структуры — прэс-цэнтра МУС, які на правах аддзела ўвайшоў у склад Упраўленьня кадраў. Рэдактар «На страже» палкоўнік С.Шахновіч не пагадзіўся з такім пераўпадкаваньнем, якое рэзка зьнізіла статус газэты, і падаў у адстаўку. Новым галоўным рэдактарам прызначаны Аляксандар Даці, які некалі працаваў у газэце спэцыяльным карэспандэнтам. Апошняя пасада сп. Дацiя, на якой ён прарабіў каля 3-х месяцаў, — памочнік міністра ўнутраных справаў. На месца сп. Даціа прызначаны Сяргей Рачыла, да гэтага — супрацоўнік прэс-службы менскай міліцыі.

СІМ

Крыж Эўфрасіньні амаль гатовы

Дакладней, ягоная копія, над якой вось ужо два гады шчыруе берасьцейскі мастак Мікола Кузьміч.

Як заўважае сам аўтар, гэта будзе ня столькі дакладная копія страчанага падчас II сусьветнай вайны крыжа сьвятой Эўфрасіньні Полацкай, колькі арыгінальны твор мастацтва, выкананы на ўзор старадаўняга шэдэўра Лазара Богшы.

К.В.

Ушанавалі памяць краязнаўца

У Слоніме адзначылі 65-я ўгодкі з дня заснаваньня мясцовага краязнаўчага музэя

Ён быў створаны слонімскім краязнаўцам Язэпам Стаброўскім, які па крупінках сабраў найбагаты матар'ял пра тутэйшы край. Аднак доўгі час ягонае імя было забытае. Нават магіла Стаброўскага, што знаходзіцца побач зь вёскай Навагрудаўскага ... Наваорлавічы Слонімскага раёну, зусім занядбана і парасла хмызьняком. Ніхто сюды ніколі не прыходзіў. На сёлетнія Дзяды сюды прыехала група слонімскай інтэлігенцыі, яны і аднавілі магілы роду Стаброўскіх.

Валодзя ЯНЧУК

Каму сьвятую вадзічку, а каму — грамату

У вёсцы Міжэвічы Слонімскага раёну адбылося сьвяточнае адкрыцьцё новай праваслаўнай царквы.

Асьвяціў царкву рэктар Менскай духоўнай сэмінарыі ў Жыровіцах уладыка Канстанцін, які ўручыў старшыню калгасу «Міжэвічы» М.Ягоўдзіку грамату за дапамогу ў пабудове храма. А прыхаджане атрымалі сьвятую ваду з жыванноснай крыніцы Божай маці, пры якой і пабудавалі бажніцу.

В.Я.

Сьвята беларускіх камуністаў вачыма эстонскага журналіста

У нядзелю, 6 лістапада, у менскім парку Горкага сабралася традыцыйная публіка (пераважна пэнсіянэры і адстаўнікі), якая сьвяткавала тут 77-ю гадавіну расейскага бальшавіцкага перавароту. За гэтаю падзеяй назіраў госьць рэдакцыі СВАБОДЫ — спэцыяльны карэспандэнт найбуйнейшай эстонскай газэты *Eesti Sõnumid* ("Эстонскія навіны").

Зь невысокай трыбуны нейкія людзі горача пра нешта прамаўлялі. Для балтыйскага вока гэта было досыць цікавае мерапрыемства — як па атмасфэры, так і па зьмесце. У Эстоніі, напрыклад, пра нешта падобнае папросту ўжо забыліся. Таму было цікава назіраць за людзьмі, якія на поўным сур'ёзе патрабавалі вярнуць савецкія парадкі: «восстановить СССР», «советское благосостояние» і г.д.

Усе аратары сярдзіта наракалі на дэпутатаў Вярхоўнага Савету. Адна немаладая дама ў футравай шапцы злосна заявіла з трыбуны: «Депутаты, посмотрите, что вы натворили!» Яна прыгразіла, што, нягледзячы на хуткае сканчэньне тэрміну дэпутацкіх паўнамоцтваў, «мы можем вас и отозвать». Надпіс на плякаце побач зь ёю быў гэткі ж рашучы: «Контрреволюция не пройдет!»

Адчувалася, што арганізатарам мерапрыемства была партыя камуністаў, бо слова давалі «представителям разных социальных групп». Нейкі «представитель молодежи», напрыклад, скардзіўся, што «у нас нет больше будущего — отнята работа, образование, дорогие сердцу праздники...» Як і многія іншыя аратары, ён прачытаў нейкі зварот — спачатку па-расейску, а потым, папрасіўшы прабачэньня, зачытаў тое ж самае па-беларуску.

На завяршэньне сьвята публіцы зачыталі яшчэ адну рэзалюцыю, якую паабяцалі накіраваць усім: прэзыдэнту, ураду, Вярхоўнаму Савету, у прэсу... (Можа быць, нават у ААН, МВФ?). На працягу дзесяці сэкунд правялі галасаваньне. У адказ на пытаньне аратара «кто за?» некаторыя прысутныя паднялі рукі. Потым чалавек ля мікрафона спытаўся «хто супраць?». Таварыш у андатравай шапцы паблізу мяне даволі голасна крыкнуў: «Ну, кто здесь может быть против?! Конечно, все за!».

Такім чынам, гэты зварот быў прыняты «единогласно». Пасьля гэтай працэдуры сьцяганосцы-пэнсіянэры скруцілі чырвоныя і чырвона-зялёныя сьцягі ды пачалі складаць іх на верхнія багажнікі двух «Масквічоў».

У час мітынгу нейкія людзі зьбіралі таксама подпісы за «восстановление социалистической законности», прадаваліся расейскія газэткі «Завтра», «Патриот», «Русский порядок» ды іншыя падобнага кшталту. Удзельнікам мітынгу раздалі запрашальныя білеты на вечарыну з нагоды «славной даты».

Асабіста я быў задаволены — такую падзею ня кожны дзень пабачыш. Тым больш, што гэта было амаль апазыцыйнае мерапрыемства. Арганізатары абураліся, што гарадзкія ўлады не дазволілі прайсьці ім «праздничной колонной по Ленинскому проспекту». Аднак я памятаю, што некалькі гадоў таму ў Эстоніі пісалі, што гэтая галоўная вуліца была названая імем першадрукара Францішка Скарыны. А можа, ужо ўсё вярнулася назад?

Маргус ВЯЛЬЯ
6 лістапада, Менск

Абаронцы Горадні урачыста перазахаваныя

На Дзяды былі перазахаваныя парэшткі 39-ці польскіх жаўнераў, якія ў верасьні 1939 г. абаранялі Горадню і былі расстраляныя на нёманскім беразе чырвонаармейцамі. Знайшліся відавочцы тых падзеяў. Яны засьведчылі, што ўсе расстраляныя былі апранутыя ў вайсковую форму, двое марна спрабавалі ўцячы ў бок Нёмана. Перазахаваньне польскіх жаўнераў праведзенае з дазволу гарадзкіх уладаў.

Парэшткі расстраляных былі эксгумаваныя два гады таму пад кіраўніцтвам Рычарда Кацынэля — віцэ-старшыні Саюзу палякаў Беларусі. Гэтая мясьціна лічылася ў горадзе нібы гарадзенскімі Курапатамі, таму і зрабілі раскопкі брацкай магілы. Усяго знайшлі, аднак, не 39, а 90 шкілетаў. Астатнія, праўдападобна, ляжалі там з часоў 1-ай сусьветнай вайны.

Перазахавалі польскіх жаўнераў толькі цяпер, праз два гады. І вось чаму. Неўзабаве пасьля эксгумацыі выйшла пастанова ўраду, паводле якой усе падобныя працы павінны былі ўзгадняцца з Камітэтам па сацыяльнай абароне вайскоўцаў пры Савеце міністраў. Камітэт пачаў валаводзіць справу з перазахаваньнем. Відавочна, чыноўнікам не падабалася, што ішлося пра перазахаваньне не «вызваліцеляў» Горадні, а ейных абаронцаў.

З гэтае прычыны скрыні з косткамі захоўваліся паўтара гады ў майстэрні фірмы «Маналіт», а апошнія паўгода — у Бэрнардзінскім касьцёле. Летась, калі гарадзкія ўлады падрыхтавалі праект рашэньня аб перазахаваньні польскіх жаўнераў, у аблвыканкам паступіла фактычная забарона з таго самага Камітэту па сацабароне вайскоўцаў. Дарэчы, самім арганізатарам эксгумацыі нехта пагражаў па тэлефоне, гаворачы, што калі яны не спыняцца, дык іх, маўляў, чакае тое ж, што і Арцымяню, — забойства.

Сёлета, як толькі той камітэт быў скасаваны прэзыдэнтам, Гарадзенскі гарвыканкам 19 кастрычніка прымае рашэньне аб перазахаваньні. Старшынём камітэту па перазахаваньні жаўнерскіх парэшткаў прызначылі старшыню Кастрычніцкага райвыканкаму Горадні Людмілу Школьнік. Яна сказала слова і на вайсковых могілках.

2 лістапада ў капліцу на старыя каталіцкія могілкі пасьля адпяваньня ў Бэрнардзінскім касьцёле прывезьлі 4 агульныя труны. Тры зь іх былі накрытыя польскімі сьцягамі, а адна — беларускім. Відаць, арганізатары ўзялі пад увагу, што ў гарадзенскіх кашарах служыла даволі шмат тутэйшых беларускіх хлопцаў. На саміх жа могілках у часе набажэнства на вольным паветры лунай толькі дзяржаўныя сьцягі Беларусі. Няма сумневу, што сярод тых жаўнераў былі і праваслаўныя, і каталікі. Таму ксяндзы гаварылі па-польску і па-беларуску, удзельнічаў таксама праваслаўны сьвятар. Сабралася шмат людзей. Пасьля труны перавезьлі на вайсковыя могілкі, што знаходзяцца непадалёк на вул.Белуша. Жаўнераў пахавалі побач помніка ахвярам Катыні.

На жалобную ўрачыстасьць прыехала пасол Польшчы пані Эльжбэта Смулэк, запрошаная неафіцыйна. Быў таксама прадстаўнік польскага ўраду сп.Анджэй Пшэвозьняк. Мясцовыя палякі не імкнуліся надаць падзеі палітычнага характару. Што датычыць беларусаў, што бралі ўдзел у перазахаваньні, дык яны выказаліся аб падзеі вельмі станоўча. Па-першае, нарэшце замардаваных жаўнераў пахавалі па-людзку. Па-другое, беларусы з палякамі адчулі еднасьць і прадэманстравалі, што іх на гэтай зямлі болей нікому ня ўдасца пасварыць.

Здавалася б, парадокс: Чырвоная армія ў верасьні 1939 г. зьдзейсьніла вызвольны паход, пасьля чаго да Беларусі была далучаная ейная заходняя частка. Аднак гэта быў як бы пабочны вынік змовы Сталіна з Гітлерам. Сёньня мы ўсьведамляем неадназначнасьць гэтай падзеі, а таму шануем мужнасьць людзей, якія тады баранілі горад. Дарэчы, у Горадні польскіх войскаў практычна не было, абаранялі яго, прычым ад танкаў, пераважна паліцыянты і скаўты-гімназісты.

Сяргей МАКСІМОВІЧ

Пэнсіянэры разьлюбілі Леніна

На кастрычніцкім мітынгу ў Горадні не было чамусьці аніводнага ленінскага партрэту.

Затое мітынгоўшчыкі прынесьлі з сабою партрэт Сталіна. Калі карэспандэнт беларускага тэлебачаньня Януш Габінскі паспрабаваў сьфільмаваць партрэт **«бацькі ўсіх часоў і народаў», на яго накінуліся два дзябёлыя мужчыны з чырвонымі сьцягамі**, пагражаючы: «Будзеш здымаць — будзе табе тое, што ў Маскве зрабілі з Холадавым» (трэба разумець, яны мелі на ўвазе забітага нядаўна маскоўскага журналіста). Але да інцыдэнту не дайшло.

Аратары на мітынгу гаварылі пра пагаршэньне жыцьця і абвінавацілі ў гэтым БНФ. Прэзыдэнта Лукашэнку ня згадвалі ні станоўча, ні адмоўна.

В.В.

Паніка ў аблвыканкаме і на тэлебачаньні

Не пашанцавала супрацоўнікам Гарадзенскага аблвыканкаму. У адпаведнасьці з прэзыдэнцкім указам тут скарачаюць 141 чалавека (30% ад агульнай колькасьці).

З пэнсіянэрамі разабрацца няцяжка. Але вось, да прыкладу, былы ідэалягічны сакратар абкаму КПБ таварыш Бірукова яшчэ не пэнсіянэрка. Тры гады таму яе ўзялі па пратэкцыі ў апарат аблвыканкаму, а цяпер даводзіцца скарачаць, бо ў ідэалёгіі больш няма патрэбы. Але ж затое ёсьць іншая панадная пасада — старшыні абласнога тэлебачаньня. Толькі ў адной Гарадзенскай вобласьці яго яшчэ не прызначылі. Былы старшыня вырашыў ня ўдзельнічаць у ператасоўцы кадраў і з прычыны хваробы звольніўся зь 1 лістапада. Але прэтэндэнтаў не бракуе. Аднак зь іх усіх журналісты найменш хацелі б менавіта т.Бірукову. Кажуць, што хадакі з гарадзенскай тэлевізіі езьдзілі ажно ў сталіцу — прасіць, каб толькі яе не ставілі на гэтае месца. А цяпер усе чакаюць шэфа — сп.Кісяля, які прыедзе на наступным тыдні і прызначыць новага старшыню.

М.МІКАЛАЕЎ

«Пагоні на Грунвальд» больш няма

У Горадні зьнішчаны першы (і праз доўгі час — адзіны на Беларусі) помнік у гонар Грунвальдзкай бітвы 1410 г.

Гэта здарылася ў панядзелак 31 кастрычніка. Самае цікавае, што праваахоўныя органы нічога пра гэта не ведалі. З лістапада я зьвярнуўся ў гэтай справе да намесьніка начальніка Ленінскага райаддзелу міліцыі Станіслава Васілеўскага. Адразу высьветлілася, што ў дзяжурнай частцы гэтае здарэньне зафіксаванае не было. Я мусіў растлумачыць сп.Васілеўскаму, што з памятнага знаку «Пагоня на Грунвальд», які знаходзіцца каля Каложскай царквы на нёманскім беразе, сарваная і зьнікла бронзавая дошка. А ад каменнай брылы, да якой яна была прымацаваная, невядомыя злодзеі адламілі кавалак.

Памятны знак быў усталяваны ў 1990 г. і асьвячаны сьвятаром Каложы. Аўтар «Пагоні на Грунвальд» — вядомы скульптар Алесь Дранец. Да памятнага знаку гарадзенцы прыходзілі на ўгодкі БНР, на Дзень незалежнасьці, у дзень Аршанскай бітвы.

Калі я паведаміў намесьніку начальніка міліцыі, што дошка была адлітая з бронзы, ён адразу ўхапіўся за магчымую вэрсію аб крадзяжы яе з мэтаю выкарыстаньня мэталю. У патрыятычных колах, аднак, схільныя лічыць, што ўчыненае злачынства напэўна мае палітычную афарбоўку, паколькі было зьдзейсьненае напярэдадні Дзядоў. Зрэшты, усё высьветліць сьледзтва, калі толькі яно дасьць нейкія вынікі.

С.А.

Ціхенька! Парушыш раўнавагу

Як вядома, група дэпутатаў Вярхоўнага Савету Беларусі зьвярнулася ў Канстытуцыйны суд з просьбай праверыць на адпаведнасьць Канстытуцыі ўзаконеную нядаўна «прэзыдэнцкую вэртыкаль». Мы пацікавіліся ў дэпутата Валянціна Голубева, чым кіраваўся асабіста ён, падпісваючы гэты дакумант. В.Голубеў даў наступны камэнтар:

«Зьмены і дадаткі», што былі зьніцыяваныя прэзыдэнтам Лукашэнкам і зацьверджаныя як заўсёды паслухмянай дэпутацкай большасьцю, парушаюць Канстытуцыю і ствараюць умовы для ўсталяваньня ў Беларусі аўтарытарнага праўленьня. Людзі, якія жывуць на тэрыторыі сельскіх саветаў, пасёлкаў, раёнаў у гарадох пазбаўленыя свайго канстытуцыйнага права (арт.118) выбіраць дэпутатаў у адпаведныя саветы. Уведзеная законам замест саветаў мясцовая адміністрацыя, не прадугледжаная Канстытуцыяй, пазбаўляе грамадзян даклараванага ў арт.117 права на прамы ўдзел у дзяржаўных і грамадзкіх справах. Цяпер не грамадзяне будуць ажыцьцяўляць самакіраваньне, а імі будзе кіраваць прызначанае Лукашэнкам чынавецтва.

Самае галоўнае тое, што, разбурыўшы саветы, прэзыдэнт нічога не прапанаваў узамен. Вядома, што ўся Эўропа жыве па прынятай у 1985 г. Радай Эўропы «Эўрапейскай хартыі аб мясцовым самакіраваньні».

Галоўныя прынцыпы гэтай хартыі:

— дэцэнтралізацыя ўлады;

— аўтаномія і выбарнасьць насельніцтвам органаў мясцовага самакіраваньня на аснове вольных, тайных, роўных, непасрэдных і ўсеагульных выбараў;

— наданьне органам мясцовага самакіраваньня неабходных паўнамоцтваў і сродкаў для іхнага выкананьня.

На Беларусі парушылі старое і не стварылі новага. Таму я і мае калегі з Апазыцыі выступілі як супраць дзеяньняў Вярхоўнага Савету, так і супраць дзеяньняў прэзыдэнта — у абарону Канстытуцыі і правоў людзей.

Дзіўна, але ў палітычную барацьбу з прэзыдэнцкага боку уступіў В.Ціхіня, намесьнік старшыні Канстытуцыйнага суда. Праігнараваўшы рэальны стан рэчаў, сьвядома пазьбягаючы статусу нэўтральнасьці, «перавярнуўшы ўсё з ног на галаву» (ягоны любімы выраз), сп.Ціхіня ў артыкуле «Старажытныя рымляне гаварылі: «Падумай аб выніках!», які быў апублікаваны ў трох самых тыражных дзяржаўных газэтах, піша: «Як выконваючы абавязкі старшыні Канстытуцыйнага суда, бачу, што ў рэспубліцы намецілася і праяўляецца процістаяньне заканадаўчай і выканаўчай улад. Трывожны сымптом. Да чаго гэта можа прывесьці, паказвае сумны вопыт Расеі гадавой даўнасьці... Як тут не ўспомніць выслоўе старажытных рымлян: «Падумай аб выніках!»

Бачыце, якая прымітыўная і абуральная паралель.

Што тут скажаш, таварыш Зоркін таксама займаўся палітыкай...

Запісаў М.Г.

Традыцыі і сучаснасьць

(Шэф апарату СНД Іван Каратчэня сустракае ў менскім аэрапорце сьпікера расейскага Савету Фэдэрацыі Ул.Шумейку.)

На Здымку: В.Ціхіня працуе

НДПБ пра страчаныя тэрыторыі

У Менску адбылася чарговая, пятая канфэрэнцыя Нацыянальна-дэмакратычнай партыі Беларусі, на якой была прынятая пашыраная праграма НДПБ, а таксама абмеркаваныя пытаньні ўдзелу партыі ў наступных парляманцкіх выбарах.

Канфэрэнцыя прыняла зварот да грамадзкасьці Беларусі, у якім прапануецца дзень 27 кастрычніка, калі 55 гадоў таму этнічныя беларускія землі Віленшчыны былі перададзеныя Сталіным Летуве, лічыць Днём страчаных тэрыторый.

Натальля КУЛАГІНА
БелаПАН

Два лісты з аднаго раёну

Паслухайце прэзыдэнта — і ўсё стане ясна

У мяне ёсьць прапанова: давайце разам абгрунтавана акрэсьлім рысы характару нашага паважанага прэзыдэнта. Той, хто даўно сочыць за дзейнасьцю парляманту, можа гэта зрабіць, абапіраючыся на ўчынкі і шматлікія публічныя выступы гэтага чалавека.

Такая справа будзе вельмі карыснай — яна дасьць магчымасьць прагназаваць далейшае разьвіцьцё падзеяў у прэзыдэнцкай камандзе, прадбачыць паводзіны прэзыдэнта ў той ці іншай сытуацыі.

У адным зь нядаўніх выступаў на сэсіі «гаспадзін прэзыдэнт» абвінаваціў Апазыцыю ў тым, што яна робіць усё, каб адцягнуць новыя выбары і ў гэтым, маўляў, ейныя дзеяньні самкнуліся зь дзеяньнямі камуністычнае часткі парляманту. Канечне ж, гэта не магло ня выклікаць абурэньня ў лідара Апазыцыі Зянона Пазьняка. Прычым, я думаю, сам «гаспадзін прэзыдэнт» добра разумее, што гэтае ягонае абвінавачваньне, — звычайная чарговая хлусьня на адрас Апазыцыі. Усё гэта выглядае даволі правакацыйна, калі не сказаць больш. Маўляў, глядзіце, якая ў нас Апазыцыя — слова не дадуць сказаць прэзыдэнту, глядзіце, якая агрэсіўная, — крычыць зь месца.

Такія сытуацыі «гаспадзін прэзыдэнт» штучна стварае яшчэ тады, калі ня быў прэзыдэнтам, каб прыцягнуць да сябе ўвагу выбаршчыкаў ды паказаць, які ён нібыта змагар «за народную справу».

У характары Лукашэнкі ёсьць такое, чаго аніяк не павінна быць у цывілізаванага кіраўніка цывілізаванае дзяржавы. Успомніце хоць бы ягоны адказ на выступ дэпутата Генадзя Карпенкі ў дэбатах па праграме выхаду эканомікі з крызысу: «Вось калі ты будзеш прэзыдэнтам...»

Алесь СІЛІЧ,
кіраўнік групы аўтаматызаваных сыстэмаў кіраваньня будаўніча-мантажнага трэсту № 20,
г. Сьветлагорск

Я выбраў БЗВ

Двойчы я, яфрэйтар запасу былой СА, зьвяртаўся ў Прэзыдыюм ВС Беларусі з патрабаваньнем аддаць загад прывесьці мяне да вайсковай прысягі на вернасьць беларускаму народу. Яшчэ адзін раз — 20 верасьня г.г. — прасіў таго ж у прэзыдэнта Лукашэнкі. Але ніводнага разу аніякага адказу не атрымаў.

Між тым, на маю думку, я вольны ад якіх-небудзь маральных абавязкаў перад любым войскам, бо прысяга, якую зь мяне ўзялі падчас службы ў савецкіх узброеных сілах, страціла сваю моц разам са зьнікненьнем таго, каму прысягаў, — СССР. Няма дзяржавы — няма адказнасьці перад ёю.

Але ж ёсьць Беларуская Дзяржава, лёс якой мне зусім неабыякавы. Да таго ж у суседняй Расеі вайсковая прысяга на вернасьць СССР афіцыйна трактуецца як прысяга на вернасьць Расеі, што для мяне непрымальна, зважаючы на паўзучыя спробы ўліць Беларусь у Расею.

Маё рашэньне было простым: я напісаў рапарт Міколу Статкевічу з просьбай узяць мяне ў шэрагі Беларускага згуртаваньня вайскоўцаў. Раз менскім чыноўнікам я не патрэбны, тым лепш для мяне, мне яны таксама непатрэбныя.

Днямі я браў удзел у сустрэчы з сп.Статкевічам. Яшчэ раз пераканаўся ў слушнасьці свайго рашэньня: сп.Статкевіч разумны, інтэлігентны, глыбока патрыятычны беларус, які заклапочаны, каб на нашай зямлі быў мір і спакой ня толькі для нас, беларусаў, але і для ўсіх людзей іншых нацыяў, якім пашчасьціла жыць у нашым спакойным, працавітым, лагодным, але такім горкім краі.

Мяне непакоіць прарасейская валтузьня і патураньне з боку беларускіх уладаў розным «саборам», паджырыноўскім, афіцэрскім саюзам ды іншай замежнай агентуры, якая працуе на дэстабілізацыю нашага грамадзтва — і без таго ня вельмі кансалідаванага. Я не хачу, каб у нас быў «прыдняпроўскі варыянт» ці, крый Божа, басьнійскі.

Так што, мужчыны і хлопцы, калі вы хочаце спакою для сябе і сваіх родных, суседзяў, знаёмых, — падумайце цяпер і далучайцеся да БЗВ.

Мікола БУСЕЛ,
вёска Дуброва
Сьветлагорскага раёну

«Алатан авіятур»: прыгожа гучыць, але дрэнна пахне

Сувязі

На Беларусі багата «цікавых» фірмаў, кампаніяў, банкаў і інш. Сярод іх (па ступені «цікавасьці») далёка не апошняе мейсца займае фірма «Алатан авіятур».

Між іншым, ці многа хто з шырокага чытацкага кола пра яе чуў? Ну, мільганула калі-нікалі назва ў спэцыяльных рэклямных выданьнях — і на гэтым усё. Неяк несур'ёзна. Але бяру на сябе сьмеласьць сьцьвярджаць, што гэтай фірме рэкляма наагул не патрэбная. Яна выдатна абыходзіцца безь яе.

Офіс «Алатана» разьмешчаны ў Менску на вул. Янкі Купалы, 21. Нікому, думаю, ня трэба тлумачыць, што ў цхім элітным цэнтры проста так памяшканьне абы-хто не атрымае. Канечне, не аб хабары гаворка. Рэч у сувязях — ускосных і прамых.

Дасьведчаны чалавек паведамляе, што вельмі часта бываюць на Я.Купалы, 21 спадары А.Рыжыкаў (начальнік Беларускага аб'яднаньня грамадзянскай авіяцыі, ён жа — гендырэктар кампаніі «Белавія»), Г.Фёдараў (начальнік дэпартаманту грамадзянскай авіяцыі Мінтрансу), У.Взяткін (начальнік аэрапорта «Менск-2»). Дзіўна, нейкая сьціплая турфірма і такія вядомыя ў сьвеце авіяцыі людзі. Да чаго б гэта?

Тая ж крыніца сьцьвярджае наступнае: брат сп. Рыжыкава працуе ў камітэце дзяржбясьпекі. Сп. Фёдараў некалі быў у вельмі цёплых адносінах з генэралам Платонавым, былым камандуючым унутранымі войскамі. Нарэшце, сам камэрцыйны дырэктар кампаніі «Белавія» сп. Гусараў — чалавек з той жа слаўнай кагорты: ён зьяўляецца дзейным супрацоўнікам КДБ.

Прызнацца, у апошняе верыцца зь цяжкасьцю. Зь цяжкасьцю таму, што цяпер — не былыя савецкія часы, калі КДБэшнік працаваў пад «дахам» нейкай кампаніі і гэта было нармальна. Сёньня ў гэтай фірме круцяцца вялікія грошы, ды ўсё больш у валюце, так што прысутнасьць дзейнага камітэтчыка ў такой структуры выглядае дзіўна.

Такім чынам, якраз такія сувязі і дачыненьні. Бадай, нялішнім будзе ўзгадаць пра адную сьвецкую размову з удзелам Вячаслава Кебіча, у якой ён ці то жартам, ці то ўсур'ёз выказаў намер узначаліць фірму «Алатан». Гэта можна пакінуць і без камэнтароў.

Дакументы

Да мяне ў рукі трапіла копія даволі красамоўнага ліста на імя міністра транспарту і камунікацый А.Лукашова. Дазволю сабе працытаваць асобныя вытрымкі.

«Пераважнае права на выкананьне палётаў у аэрапорце «Менск-2» часта прадстаўляецца сумнеўным камэрцыйным структурам. Так, нейкая лібанская турыстычная фірма «N. Star and K», якая выконвала палёты па маршруце Менск-2—Бэйрут неадноўчы парушала правілы перавозак на міжнародных паветраных лініях... Указаная вышэй фірма дзейнічае ў кантакце зь іншай мафіёзнай структурай «Алатан авіятур». Па незразумела якіх прычынах апошняя атрымала на Кіпры агенцкія правы на продаж білетаў, што зьяўляецца ўнікальным выпадкам. «Алатан авіятур», якая працягнула свае шчупальцы да вышэйшых эшалонаў улады і сілавых структураў, мае сёньня каля 40 прадпрыемстваў, 5 зь іх — за мяжой».

Сьцьвярджэньні пра «мафіёзнасьць» і «шчупальцы» мушу пакінуць на сумленьні аўтараў ліста. А вось факты сапраўды цікавыя: адна фірма атрымлівае манапольнае права на продаж білетаў у адной асобна ўзятай краіне. У сусьветнай практыцы такога не бывае. Калі я нагадаю, што «Белавія» і Беларускае аб'яднаньне грамадзянскай авіяцыі (БАГА) — гэта, можна сказаць, адно і тое ж, то напрошваецца выснова: паміж БАГА і «Алатанам» існуюць вельмі цесныя афіцыйныя і неафіцыйныя адносіны. Ланцужок пляцецца лягічна.

«Адной са структураў «Алатан авіятур» зьяўляецца «Алатан ГЗМ», якая манапольна захапіла права на пастаўку ў краіну авіяцыйнымі гаручазмазачнымі матэр'яламі. Дзяржаўная структура (прадпрыемства) «Белавія ГЗМ» адціснутая на другі плян. І ўсё гэта адбываецца ня проста пры садзеяньні, а пры актыўным удзеле Фёдарава, Рыжыкава, Взяткіна, Гусарава...»

Гэта таксама добра ўпісваецца ў схему: БАГА — «Белавія» — «Алатан». І таксама нонсэнс: звычайная турфірма(!) пастаўляе авіяпаліва для ўсёй краіны. Пастаўляе, а значыцца — дыктуе ўмовы. Дыктуе ўмовы — значыць мае вельмі і вельмі някепскі «навар». Засталося высьветліць, хто яго мае яшчэ.

Да сказанага можна дадаць, бадай, толькі адзін факцік: «Менск-2» цяпер актыўна правяраецца прэзыдэнцкай камісіяй. Дык, паводле маіх зьвестак, начальнік «Белавія ГЗМ» быў вымушаны пісаць тлумачальную запіску ажно на 20 старонках. Мяне зь ёю абяцалі пазнаёміць. Уяўляю, якое цікавае будзе «чытво»...

Ізноў дакументы

21 чэрвеня 1994 г. дырэктар «Алатана» А.Няхай піша начальніку аэрапорта У.Взяткіну ліст, дзе паведамляе, што фірма будзе ўлетку выконваць чартарныя рэйсы ў Баўгарыю пры кошце пуцёўкі 295 USD і прапануе 20 пуцёвак са скідкамі і па ільготных цэнах для супрацоўнікаў аэрапорту. Як сказана ў лісьце, на падставе узаемавыгадных апэрацыяў за офіс, што фірма выкарыстоўвае ў аэрапорце.

На лісьце рэзалюцыя: «Т. Шчарбак І.П. Прашу падрыхтаваць дагавор на арэнду з 1 красавіка 1994 г.» Подпіс, праўда, неразборлівы. Дадаецца разьлік арэнднай платы ў USD. Гэта значыць, што амаль тры месяцы «Алатан» аэрапорту нічога не плаціў. А толькі за плошчу павінен быў заплаціць больш за 1000 USD. Не кажучы ўжо пра іншае. Крыху дзіўная дабрачыннасьць, хоць, папраўдзе, тут усё добра зразумела.

Асаблівa калі паглядзець на сьпісы пасажыраў, якіх вазіла на курорты Эўропы фірма «Алатан». Да прыкладу: сьпіс турыстаў у Баўгарыю на рэйс BRU-1407 20 чэрвеня 1994 г. Тут знаходзім Рыжыкаву Сьвятлану Юр'еўну і Рыжыкава Станіслава. Знаёмыя прозьвішчы, ці ня так? Рэйсам BRU-1409 28.04.1994 на Кіпр вылецелі Няхай Сьвятлана Іванаўна і Няхай Аліна. Гэтым жа рэйсам — Зудава Ірына Васілеўна (жонка У.Взяткіна) і Взяткіна Вольга. Роўна праз месяц гэтыя ж прозьвішчы знаходзім у сьпісе турыстаў, якія выляталі ў Ларнаку (Кіпр).

Верагодна, якраз гэта і трэба расцэньваць як «узаемавыгадныя апэрацыі». Мая крыніца інфармацыі сьцьвярджае, што ўсе родзічы высокапастаўленых авіятараў лятаплі на курорты бясплатна. Ахвотна веру.

Гэта ўсё, канечне, дробязі: нам такое не навіна. Разам з тым, лішні доказ вельмі цесных кантактаў паміж «Алатанам» і кіраўнічай вярхушкай грамадзянскай авіяцыі РБ.

Высновы

Ня маючы поўнай інфармацыі аб дзейнасьці «Алатан-авіятур» і яе сувязях з «Белавія», БАГА і аэрапортам «Менск-2», нельга высновы рабіць катэгарычнымі і канчатковымі. Тут лепш выкарыстаць меркаваньні.

Напрыклад: фірма «Алатан» была створаная цесным колам «сяброў», якія сядзелі (ці сядзяць дагэтуль) у кабінетах розных ведамстваў, пачынаючы ад БАГА і канчаючы былым Саветам міністраў. Мэта адна — узбагачэньне «сяброў». Адной фірме надаецца права ўвозіць ГЗМ і прадаваць білеты — зразумела, у сэньсе закону тут і конь не качаўся. Зразумела таксама, што задарма такія правы ніхто даваць ня будзе: прынцып звычайнай банды ці мафіі (як вам ужо падабаецца): зрабілі «справу» — падзялілі скрадзенае. Адпаведна з удзелам.

Між іншым, пазыцыі «сяброў» апошнім часам прыкметна пахіснуліся. Прызначаны новы міністар і ягоныя намесьнікі. Аэрапорт грунтоўна правяраецца. Што з гэтага будзе — пакуль няясна. Мне, напрыклад, зь неафіцыйных крыніц вядома, што нейкая фірма на мэты захаваньня становішча «сяброў» асыгнавала 200 тыс. даляраў ЗША. Паводле іншых зьвестак, на мэты подкупу асобных людзей з адміністрацыі прэзыдэнта пэўныя колы скінуліся — і назьбіралася ажно цэлы 1 мільён USD. Можна гэтаму верыць ці не, але ясна ўжо цяпер: грамадзянская авіяцыя — «кармушка» невычэрпная. Біцца за яе будуць на сьмерць.

Між іншым, ускоснае пацьвярджэньне сказанаму вышэй знаходзім і ў такім факце: указ прэзыдэнта аб прызначэньні намесьніка міністра транспарту, які курыруе авіяцыю, усё яшчэ не падпісаны. Дакументы сп. Журбы (ён, відаць па ўсім, будзе намесьнікам), некалькі разоў «губляліся» у апараце прэзыдэнта. Верагодна, гэты чалавек некага не задавальняе.

А дакументы за проста так, дарма, таксама ніхто ня «згубіць». Так што — высновы рабеце самі.

Андрэй СЯРЖАН

Дарогі ад камунізму

Камунізм і ягоная спадчына

Камунізм, які паводле афіцыйнае дактрыны павінен быў існаваць вечна, выявіўся, бадай што, тупіком, зьяваю часовай.

У гісторыі камунізму было даволі шмат людзей, якія былі гатовыя сваёй дзейнасьцю падтрымліваць гэты лад і ягоныя рэпрэсіі. У той жа час пэўныя віды кар'еры былі практычна недасягальныя для людзей прыстойных, якія паводзілі сябе так, быццам дзяржава была пад акупацыяй, праўда, са значнаю доляй мясцовага калябарацыянізму. «Гэта ня наша, але трэба з гэтым неяк жыць», — меркавалі пры камунізме. Прыстойны чалавек наагул ня стаў (і ня раіў бы такога сваім дзецям) на шлях здрадніцтваў — ці то ў паліцыі, ці то ў войску.

Камуністычныя партыі налічвалі шмат сяброў, але часта ўдзельнікі КП пачувалі сябе няёмка і лічылі, што іхная партыйнасьць павінна быць неяк вытлумачаная. Іншыя ж на пытаньне, чаму не ўступілі ў партыю, адказвалі: ня змог бы тады глядзець маці ў вочы. Сям'я нярэдка вызначала кашто̆ўнасьці, супрацьлеглыя існай сыстэме. Такую ж ролю адыгрывалі і нацыянальная культура, якую цалкам так і ня здолелі зьнішчыць, і рэлігія, адносіны да якой зьмяніліся пры розных часах у розных краінах, і суполкі сяброў-адзінадумцаў, што зь цягам часу ператвараліся ў асяродкі апазыцыі.

Існаваньне пры камунізме не вымагала, каб кожны займаўся рэпрэсіямі і нішчэньнем. Некаторыя работнікі школаў, унівэрсытэтаў або выдавецтваў спрабавалі выкарыстаць магчымасьці ўстановы дзеля агульнай карысьці, стараючыся не зьвяртаць увагі на афіцыйную ідэалёгію і працаваць на нацыянальную культуру або адукацыю. Гэткую ж практыку можна было заўважыць на некаторых прадпрыемствах. Людзі імкнуліся стварыць анклавы грамадзкае карыснасьці пасярод бюракратыі ды камуністычнае гаспадаркі.

Цыклі «адлігі» і «замаразкаў» пры камунізме заключаліся ў тым, што падчас «адлігі» ўлады ў большай ступені дапускалі такія адносна незалежныя анклавы ды некаторыя грамадзкія ініцыятывы, а пры «замаразках» даволі жорстка зь імі змагаліся. Гэтыя цыклі пачалі выразна праяўляцца з часоў Хрушчова, паходзілі ад намаганьняў збудаваць камунізм больш сьціплымі сродкамі, а менавіта ўжываючы менш прымусу. Задача выявілася непасільнаю, і цяпер мы ведаем канчатковую разгадку правалу Хрушчова і Гарбачова: няма камунізму без прынукі.

Пры камунізме ня толькі ня было інстытуцыяў, неабходных у сучасным грамадзтве (як біржа, напрыклад), альбо гэтыя ўстановы былі фіктыўныя (марыянэткавы парлямант і марыянэткавы суд, як і фіктыўныя грошы і фальшывая праца), але таксама бракавала людзей, адпаведна адукаваных і падрыхтаваных да працы ў тых установах, што меліся паўстаць.

Камунізм выявіўся зьяваю часовай, але тое, што часовае, не зьнікае і не перастае дзейнічаць. Пра існаваньне камунізму сьведчаць яшчэ існыя (да часу) ягоныя сродкі прымусу ды запалохваньня і дастатковая (таксама, спадзяюся, да часу) колькасьць людзей, зацікаўленых у захаваньні гэтага ладу.

Тры шляхі посткамунізму

Паводле вядомага выслоўя, камунізм — найдаўжэйшы шлях ад капіталізму да капіталізму. У такіх краінах, як Чэхаславакія, камунізм быў таксама найдаўжэйшым шляхам ад дэмакратыі да дэмакратыі (праз дэмакратычную дыктатуру). Іншыя краіны трапілі ў камунізм з аўтарытарнае сыстэмы, як Расея, напрыклад, або з іншага таталітарызму, як Усходняя Нямеччына.

Некаторыя народы, асабліва тыя, што ўваходзілі ў СССР ці Югаславію, існавалі як самастойныя палітычныя адзінкі наагул вельмі нядоўга і ня мелі магчымасьці пры камунізме ўдасканаліць свае дзяржаўныя інстытуцыі, а тым больш дэмакратыю. Часта яны ня мелі і ўласных традыцыяў, на якія можна было б абаперціся пры пабудове дэмакратыі.

Ёсьць шмат перашкод і цяжкасьцяў у ліквідацыі рэштак былое сыстэмы. Значную ролю адыгрываюць тут інтарэсы, выражаныя і прадстаўленыя праз палітычныя партыі ды прафсаюзы. Посьпех на выбарах пракамуністычных партыяў можна разглядаць як дзіўную жывучасьць камунізму, але гэта — непасрэдны вынік ягонае спадчыны — таго, што стратныя камуністычныя прадпрыемствы ня зьніклі разам з камунізмам, што безьліч чыноўніцтва, паўсталага і выхаванага пры камунізме, і надалей засядае ў разбухлай дзяржаўнай бюракратыі, і што пасьледкі камунізму засталіся ў сьветапоглядзе і мэнтальнасьці. Пракамуністычныя партыі выкарысталі таксама расчараваньне новай рэчаіснасьцяй ды ўспаміны людзей пра старое жыцьцё, якое быццам бы было лепшым.

Посткамунізм не існуе гэтак сама, як існаваў камунізм. Посткамунізм яшчэ ня стаўся чымсьці акрэсьленым і сфармаваным, не вынайшаў уласных мэханізмаў захаваньня і разьвіцьця. Гэта — працэс, дзеяньне, а не сыстэма або лад, гэта хутчэй рух па цячэньні, а не актыўнае дасягненьне. Разам з тым гэта рух у трох аб'ектыўных накірунках: у бок капіталізму, дэмакратыі і незалежнасьці.

Гэтыя тры аспэкты посткамунізму не ідэнтычныя: дэмакратыя ў шматнацыянальнай дзяржаве можа прывесьці не да незалежнасьці, а да залежнасьці, калі значная частка насельніцтва будзе падтрымліваць сувязі з буйнейшым і больш магутным суседам, які мае імпэрскія амбіцыі. Усьведамляючы такую небясьпеку, некаторыя былыя савецкія рэспублікі строга рэгляментавалі магчымасьць атрыманьня грамадзянства, абмяжоўваючы тым самым дэмакратычныя свабоды ў грамадзтве. У іншых жа краінах, як напрыклад на Беларусі, цешацца надзеяю, што можна пабудаваць капіталізм з дапамогаю магутнага суседа, узмацняючы адначасна абумоўленасьць уласнай гаспадаркі. У гэтым выпадку абраны шлях выйсьця з крызысу канфліктуе зь імкненьнем да незалежнасьці.

Да гэтага часу ў гісторыі капіталізм і дэмакратыя, як правіла, узаемна адзін аднаму садзейнічалі. Некаторыя псыхалягічныя тэндэнцыі і ўзоры культуры спрыялі і капіталізму, і дэмакратыі — як, да прыкладу, перакананьне, што дарослы чалавек павінен сам адказваць за свае дзеяньні і ніхто ня мае права штосьці за яго вырашаць. Таталітарызм зь ягонымі манапалістычнымі тэндэнцыямі — вораг і дэмакратыі, і капіталізму. Капіталізм, гэтаксама як і дэмакратыя, вымагае свабоды і гарантыяў, заснаваных на законе.

Але магчымыя таксама і канфлікты. Хто-ніхто лічыць, што можна пабудаваць капіталізм без дэмакратыі, што, напрыклад, моцная ўлада прэзыдэнта, надзеленага адпаведнымі паўнамоцтвамі, неабходная, каб супрацьстаяць грамадзкай незадаволенасьці і гэткім чынам забясьпечыць посьпех рэформам, якія замацоўць капіталізм. Тымчасам для іншых моцная ўлада прэзыдэнта служыць гарантам абароны пакрыўджаных і тых, каго перасьледуюць, бо робіць магчымым выпраўленьне несправядлівасьцяў капіталізму.

На пачатку свайго разьвіцьця капіталізм спрыяў дэмакратыі, але цяпер дэмакратыя не заўсёды спрыяе капіталізму, асабліва ў краінах з затармажаным гаспадарчым разьвіцьцём. Можна, аднак, дапусьціць, што дэмакратыя без капіталізму доўга ня вытрымае.

Рух да капіталізму

Асаблівасьцю капіталістычнага грамадзтва зьяўляецца свабода ўладаньня і абарачэньня прыватнае ўласнасьці. Гэтая свабода наагул нясе з сабою клясавую дыфэрэнцыяцыю. У посткамуністычнай прэсе і палітыцы няшмат разважаюць пра новую ўласнасьць, і можна нават заўважыць, што гэтым пытаньнем у пэўным сэнсе грэбуюць. Кажуць: каб капіталістычнае грамадзтва функцыянавала, трэба каб нехта меў капітал, і ня так істотна, хто будзе ўладальнікам.

Гэтая досыць звычайная аргумантацыя, якую можна сустрэць у многіх разьмежаваных грамадзтвах, сьцьвярджае, што прыватная ўласнасьць прыносіць людзям столькі карысьці, што няважна, адкуль хто здабыў грошы. Яна служыць адгаворкаю пры пасьпешнай, прыхаванай і несправядлівай прыватызацыі.

У адказ на такую аргумантацыю можна адказаць, што, узьнікшы аднойчы, клясавыя супярэчнасьці не зьнікаюць самастойна: дзеці атрымліваюць у спадчыну маёмасьць бацькоў, і таму пачатковая, стартавая маёмасная сытуацыя мае значэньне ня толькі цяпер, але таксама і ў наступных пакаленьнях.

Палітыкі маглі выбіраць паміж усеагульнай, масавай прыватызацыяй у чэскім стылі і прыватызацыяй прыхаванай, выгоднай перш за ўсё былой намэнклятуры ды асобам, што скарысталі з ужо новых палітычных пазыцыяў і сувязяў. Спакуса цішком падзяліць дзяржаўную маёмасьць часта перамагае. Аднак у некаторых краінах, такіх як Чэхія ды Эстонія, прыватызацыя зьдзяйсьняецца шляхам публічных аўкцыёнаў і конкурсаў.

У многіх краінах дзяржаўны сэктар і надалей дамінуе ў эканоміцы, прыватны ж — працуе ў значнай ступені на мяжы законнасьці. Дзяржава распараджаецца шматлікімі гаспадарчымі рэсурсамі, аднак яна слабая і часта залішне скарумпаваная, каб сыніць раскраданьне і належна сабраць падаткі, што ў сваю чаргу яшчэ больш яе аслабляе.

Будуючы капіталізм, непазьбежна патрэбна праводзіць пэўныя радыкальныя меры, кшталту палітыкі «зацягнутага рэменя», дзеля стабілізацыі валюты і ўзмацненьня пэўных дзяржаўных функцыяў, каб можна было праводзіць прыватызацыю, належна спаганяць падаткі і змагацца з карупцыяй. Пры правядзеньні такіх рэформаў варта атрымаць «упаўнаважаньне» ад грамадзянаў, выкарыстоўваючы магчымасьці дэмакратыі.

Калі ўдзел у выбарах усеагульны, калі галасы прыкладна роўныя і групы падтрымкі актыўныя, залежнасьць ад выбаршчыкаў схіляе палітыкаў да падтрымкі сацыяльных праграмаў. Паводле ідэалёгіі крайняга лібэралізму (у эўрапейскім, а не амэрыканскім разуменьні слова «лібэралізм»), рынкавымі крытэрыямі трэба кіравацца настолькі, наколькі гэта магчыма, і няма прычыны, каб дзяржава займалася сацыяльнай апекаю. Аднак насуперак такім крайнерынкавым тэндэнцыям, посткамуністычныя краіны праводзяць сацыяльна арыентаваную палітыку, якая можа зьменшыць шок ад рэформаў.

Рух да дэмакратыі

Дэмакратыя азначае найперш дэмакратычныя працэдуры, гэта значыць магчымасьць выражэньня ўласнае волі ў галасаваньнях і рэфэрэндумах. Выявілася, што былыя камуністычныя ўлады часта могуць бяз шкоды для сябе дазволіць дэмакратычныя працэдуры ў выпадку, калі апазыцыя мае абмежаваныя магчымасьці арганізацыі ды прапаганды незалежнае думкі. Посьпех на выбарах былых камуністаў у Румыніі ды Сэрбіі можна часткова абумовіць іхнай манапалістычнай пазыцыяй у сродках масавай інфармацыі, да якіх апазыцыя мела вельмі абмежаваны доступ. У некаторых краінах выбаршчыкі галасуюць амаль аднагалосна, а гэта паказвае на тое, што дэмакратычныя працэдуры могуць суіснаваць разам зь недахопам плюралізму. Аднак, калі дэмакратыя хоча існаваць доўга, патрэбныя ня толькі дэмакратычныя працэдуры, але таксама спрыяльнае асяродзьдзе, у якім можа разьвівацца дэмакратычная культура зь яснымі правамі, законамі і інстытуцыямі, такімі як свабодная прэса, у прыватнасьці.

Шмат у якіх былых савецкіх рэспубліках старшыня вярхоўнага раднага органа рабіўся першым прэзыдэнтам, будучы часам адзіным кандыдатам на пасаду. У Азэрбайджане, Грузіі і Таджыкістане сьпікер парляманту выконваў функцыі прэзыдэнта і меў, фармальна ці нефармальна, вырашальны ўплыў на ўрад. У такіх выпадках спробы разьяднаньня заканадаўчае і выканаўчае ўлады былі досыць марнымі.

На прэзыдэнцкіх выбарах людзі часта галасуюць за кіраўніка, пра якога кажуць, што ён мае яркую індывідуальнасьць і стане збаўцам для краіны. Прэзыдэнцкія сыстэмы часта адлюстроўваюць культ асобы кіраўнікоў, асабліва там, дзе слабыя палітычныя партыі. Зьдзіўляе аднадушнасьць электарату падчас усеагульных прэзыдэнцкіх выбараў. Згодна з афіцыйнай статыстыкаю, Лявон Тэр-Пэтрасян (Арменія) атрымаў у 1991 г. 83% галасоў, Аскар Акаеў (Кіргізія) — 95%; Мірча Снегур здабыў у Малдове 98,2% галасоў, а ў чэрвені 1992 г. Сапармурад Ніязаў атрымаў 99,5% галасоў у Туркмэніі. У студзені 1994 г. выбаршчыкі (99,99% — !) зацьвердзілі яго на пасадзе прэзыдэнта да 2002 г.

Рух да незалежнасьці

У Сярэдняй ды Ўсходняй Эўропе залежнасьць народу пры камунізме была зазвычай залежнасьцю ад СССР (толькі, бадай, Югаславія ды Албанія былі выключэньнямі). У рэспубліках былога СССР гэта была залежнасьць ад цэнтру ў Маскве. Разам з утварэньнем Саюзу Незалежных Дзяржаваў старыя формы залежнасьці зьмяніліся на новыя. У склад СНД уваходзяць цяпер амаль усе (за выняткам краінаў Балтыі) былыя савецкія рэспублікі. Межы былога СССР, акрамя балтыйскіх, ахоўваюцца сумесна, гэта значыць з удзелам Расеі. Дамінантная роля Расеі ў СНД не выклікае сумневу, ня толькі бручы пад увагу ейную моц і сілу, але таксама таму, што Расея выступае законным спадкаемца СССР.

Рух да незалежнасьці ў былых савецкіх рэспубліках быў і ёсьць мацнейшы там, дзе жывыя традыцыі незалежнай дзяржаўнасьці і культурна-рэлігійныя традыцыі адрозныя ад расейскіх. Таксама мае значэньне і доля расейцаў сярод насельніцтва краіны, і даўнасьць ейных сувязяў з Расеяй ды СССР.

Расейскія палітыкі не шкадуюць высілкаў, каб захаваць кантроль над расейскай «сфэраю ўплыву», атрымліваючы ўхваленьне на Захадзе ад некаторых з тых палітыкаў, што называюць сябе прыхільнікамі стабільнасьці. Расейскі шлях да стабільнасьці, аднак, пралягае праз супярэчнасьці. Расея ўзмацняе СНД — і сваё дамінаваньне ў ім; улагоджвае міжнацыянальныя канфлікты — і ў той жа час спрыяе ім, каб пасьля іх вырашаць. Расея пастаўляе зброю абодвум бакам, што варагуюць між сабою. У Прыднястроўі і Крыме Расея выкарыстоўвала мясцовыя прарасейскія сэпаратысцкія рухі, прычым у выпадку Прыднястроўя — адкрыта ўтвораныя з дапамогаю расейскага войска.

У Сярэдняй і Ўсходняй Эўропе Расея намагаецца захаваць уплыў і перашкодзіць уваходжаньню краін гэтага рэгіёну ў НАТО. Расейскія палітыкі пераконваюць Захад, што ён не павінен нічога рабіць «насуперак Расеі» у няясна акрэсьленай сфэры расейскіх інтарэсаў у Эўропе. У той час калі Ўсходняй Нямеччыне ўдалося выйсьці са сфэры расейскага панаваньня, былыя савецкія рэспублікі мецьмуць у гэтым вялікія цяжкасьці. Лёс жа сярэдняй і ўсходняй Эўропы будзе залежаць ад эканамічнай магутнасьці паасобных краінаў, ад супрацоўніцтва паміж імі і ад рашучасьці іхных палітычных дзеячаў.

Якуб КАРПІНСКІ,
супрацоўнік варшаўскага Інстытуту падтрымкі дэмакратыі ва Ўсходняй Эўропе

(Пераклаў з польскай П.Рагойша)

Аўторак 8 лістапада

Беларускае тэлебачаньне
8.00 Навіны
8.10 Дайджэст
8.20 Пяць хвілін на жарты
8.25 «Чарапашкі ніньдзя»
9.15 Дзелавы веснік
9.30 «Паласа Сімарона», с. 15
10.45 Беларускі тур
11.05 Чароўны экран. «Доктар Айбаліць». Мульт., 1-я і 2-я сэрыі
11.25, 16.50 «Бімбат»
11.45 «Госьця з будучыні», м/ф, с. 1
12.50 «АВС-клюб» у Амэрыцы
13.05 «Музыка бязь межаў»
13.50 «Браткі і барскія ласкі», м/ф
15.00 «Нов і К»-топ-10
16.00 «Эўфрасіньня Полацкая», д/ф
17.00 Навіны
17.10 «Маё каханьне, мой смутак»
18.10 Навіны (Віцебск)
18.25 Пяць хвілін на жарты
18.35 Навіны ВВС
19.10 Эканамікст
19.20 Мост
19.50 Эканамічная хваля
20.30 Калыханка
21.00 Панарама
21.40 «Музыка бязь межаў»
22.10 На сэсіі ВС РБ; «Раман імпэратара. Палацавая хроніка», м/ф, прэм'ера, с. 1; Кантакт; Дайджэст; Пад купалам Сусьвету; «Сталіца»

Канал «Астанкіна»
5.30, 7.00 Раніца
6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00, 22.50 Навіны
8.00 «Вайна гобатаў»
8.25, 18.30 «Дзікая Роза»
9.00 Тыя памятаеш, таварыш...
9.30 «Казка пра цьвёрды гаршчак», мульт.
15.00 Вясёлыя ноткі
15.30 Чароўны сьвет, ці Сінэма
16.00 Джэм
16.20 «Элен і хлопцы»
16.50 Сьвет сёньня
17.00 Тайны Старой плошчы
17.30 Загадка СБ
17.40, 20.30 Надвор'е
17.45 «Хто ёсьць хто. XX стагодзьдзе». Л. Ландаў
18.00 Гадзіна пік
18.55 Мы
19.40 Добрай ночы, малышы!
20.40 Зь першых рук
20.50 Песьня-94
21.35 «Аповесьць нязгаслага Месяца», м/ф
23.20 У сьвеце джазу
23.40 Аўта-шоў
23.50 Прэс-экспрэс

Канал «Расея»
6.30 Формула-730
7.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі
7.20 Патрабуюцца, патрабуюцца...
7.30 Час дзелавых людзей
8.00 Навіны АВС
8.25 Гандлёвы дом
8.40 Бяз рэтушы
9.35 Кліп-антракт
9.45 «Ню»
10.35 Тэлегазэта
10.40 Сялянскае пытаньне
15.20 Новая лінія
16.00 Там-там навіны
16.15 Сьвята кожны дзень
16.25, 22.35 Тэніс. «Кубак Крамля»
17.25 Ваша права
17.40 «Вострaў надзей», д/ф
18.05 L-клюб
19.25 Падрабязнасьці
19.35 «Ніхто не забыты»
19.45 «Парыж вачамі...», м/ф (Францыя)
21.45 ЭКП
22.20 Аўтаімгненьне
22.30 Рака часу
23.05 «Яблыні», м/ф (Нямеччына)
0.55 Зоркі гавораць

Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.30 Інфарм-TV
12.10 «Уся рэч у капелюшы», мульт.
12.25 «Нямецкая хваля»
12.50, 14.20, 16.40, 19.25 Музычны момант
13.00 Хуткая дапамога
13.30, 19.30 «Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы»
14.45 «Тайна вілы», м/ф
16.25 Чароўная лінія
16.45 Мультфільмы
17.20 Там, дзе жыве Павуцінавіч
17.35 «Паласатая музыка»
17.55 Паралельны горад
18.50 Спорт, спорт, спорт...
19.10 Вялікі фэстываль
20.20 «Прыгажун Джэк», д/ф
20.40 Кансэрватар
21.10 Тэлекрама
21.15 Тэлеслужба бясьпекі
21.45 Спартовыя навіны
22.00 Ваш стыль
22.05 «Чэкіст», м/ф
23.35 Фрагмэнты з балету П.Чайкоўскага «Прыгажуня, што сьпіць»

НТВ
17.00 «Айвэнга», 7-я сэрыя
17.30 «Дзікая прырода: змаганьне за жыцьцё», 27-я сэрыя
18.00 і 21.00 «Сёньня»
18.35 Тэніс. Кубак Крамля
19.20 «Перадсьмяротны буйны плян», м/ф
21.35 «Шантаж», 2-я сэрыя
22.35 Часінка
23.05 Сустрэча з Ф.Абрамавым

8 канал
18.00 Мультпарад-3
18.40 Навіны
18.50 «Рэпартаж», «У гасьцях у «Супэр-плюс»
19.00 «Марэна Кляра»
19.50 Мультфільм «Том і Джэры»
19.55 «Нямецкая хваля»
20.25 Шанец-прыз
20.40 «Шанцы»
21.30 Студыя «БМ»: «Пілігрым»
21.50 Foxy music
22.50 Кароткамэтражны фільм

Серада 9 лістапада

Беларускае тэлебачаньне
8.00 Навіны
8.10 Эканамікст
8.20 Пяць хвілін на жарты
8.25 «Раман імпэратара. Палацавая хроніка», с. 1
9.35 Дайджэст
9.45 «Маё каханьне, мой смутак». Тэлесэрыял
10.45 «Доктар Айбаліць», мульт.
10.55, 16.45 «Бімбат»
11.25 «Госьця з будучыні», с. 2
12.30 «Настальгічны дывэртысмэнт», ч. 3
13.35 «Ідэальнае злачынства», м/ф
15.10 Відзьма-нявідзьма
16.20 «Усяслаў Чарадзей», «Магдэбургскае права, альбо Малое падарожжа ў сярэднявечны беларускі горад», д/ф
17.00 Навіны
18.10 Навіны (Гомель)
18.25 Пяць хвілін на жарты
18.35 Навіны ВВС
19.10 «Крок»: «Карамболь» Э. Усьпенская
19.40 Радавод
20.00 У нас дома
20.30 Калыханка
21.00 Панарама
21.40 Планета людзей
22.00 На сэсіі ВС РБ; «Раман імпэратара. Палацавая хроніка», с. 2; Кантакт; Дайджэст; Пад купалам Сусьвету; Рок-айленд

Канал «Астанкіна»
5.30, 7.00 Раніца
6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00, 22.50 Навіны
8.00 «Вайна гобатаў»
8.25, 18.30 «Дзікая Роза»
9.00 Зорная гадзіна
9.40 «Амба», мульт.
15.00 Паглядзі, паслухай
15.20 «Лятучы дом»
16.00 Сіняя птушка
16.20 «Элен і хлопцы»
16.50 Сьвет сёньня
17.00 Кампанія «Мір»
17.30 Чалавек і закон
17.40, 20.30 Надвор'е
17.45 «Хто ёсьць хто. XX стагодзьдзе». Д. Вертаў
18.00 Гадзіна пік
18.55 «Два дні і ўсё жыцьцё», д/ф, прэм'ера
19.40 Добрай ночы, малышы!
20.00 Маналёг
20.50 «Сьмерць нягодніка», м/ф (Францыя)
23.10 Шэсьць вечароў з Ю. Нікуліным, ч. 5
23.50 Прэс-экспрэс

Канал «Расея»
6.30 Формула-730
7.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі
7.20 Патрабуюцца... патрабуюцца...
7.30 Час дзелавых людзей
8.00 Навіны АВС
8.25 Кліп-антракт
8.30 Гандлёвы дом
8.45 Дэпэша
9.15 Здарова жывеш
9.30 Кіно ў лістападзе
9.45, 19.35 «Санта-Барбара»
10.35 Тэлегазэта
10.40 Сялянскае пытаньне
15.20 Там-там навіны
15.35 Сьвята кожны дзень
15.45 Далёкі Ўсход
16.25, 22.45 Тэніс. «Кубак Крамля»
17.25 Фільм-прэм'ер
17.40 Гаспадар
18.10 Калегі
18.20 Зоркі Амэрыкі
19.25 Падрабязнасьці
20.30 Вінілавыя джунглі
21.05 «Бэрыя», д/ф, прэм'ера
22.20 Аўтаімгненьне
22.30 Рака часу
23.05 ЭКП
23.10 Тэатральны фэстываль у Эдынбургу
0.10 Зоркі гавораць

Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.30 Інфарм-TV
12.10 Чароўная лінія
12.25 «Нямецкая хваля»
12.50, 14.20, 16.50, 19.25 Музычны момант
13.00 Хуткая дапамога
13.30, 19.30 «Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы»
14.25 Тэлекрама
14.45 «Нябёсы запаветныя», м/ф
17.00 Міні-футбол. «Зеніт-84» — зборная Санкт-Пецярбурга. У перапынку — па ўсёй Расеі
18.50 Спорт, спорт, спорт...
19.10 Вялікі фэстываль
20.20 Канцэрт да Дня міліцыі
21.45 Спартовыя навіны
21.55 Блеф-клюб
22.30 Ваш стыль
22.40 Працяг канцэрта да Дня міліцыі

НТВ
17.00 «Айвэнга», 8-я сэрыя
17.30 «Дзікая прырода: змаганьне за жыцьцё», 28-я сэрыя
18.00 і 21.00 «Сёньня»
18.35 і 0.05 Баскетбол. Чэмпіянат Эўропы. Расея—Фінляндыя
19.05 «Вялікі Вальда Пэпэр», м/ф
21.35 «Шантаж», 3-я сэрыя
22.35 Часінка
23.05 Кавярня «Абломаў»

8 канал
18.00 Мультфільм «Астэрыкс і сюрпрызы Цэзара» (Францыя)
18.45 Навіны
19.00 «Марэна Кляра»
19.55 «Гарадзкі гадзіньнік», «Навіны»
20.05 Нямецкая хваля
20.40 «Шанцы»
21.30 Студыя «БМ»: «Фанклюб»
21.50 Маст. фільм «Моцны гарэшак-1»

Чацьвер 10 лістапада

Беларускае тэлебачаньне
8.00 Навіны
8.10 Пяць хвілін на жарты
8.15 Дайджэст
8.25, 17.10 «Маё каханьне, мой смутак»
9.25 Аўта-парк
9.45 «Раман імпэратара. Палацавая хроніка», с. 2
10.35 «Доктар Айбаліць», мульт.
10.55, 16.35 «Бімбат»
11.10 «Госьця з будучыні», с. 3
12.15 «Крок»: «Карамболь»
12.45 «Сьлед лёсу», д/ф
13.20 Мы гэта можам. Дабрачынная акцыя для дзяцей-інвалідаў, ч. 1
14.05 «Груз «300», м/ф
15.25 Тэлебачаньне — школе. Геаграфія
15.55 «Эўрапэйскі калейдаскоп»
16.25 «Вялікі Ух», мульт.
17.00 Навіны
18.10 Навіны (Гарадня)
18.15 Пяць хвілін на жарты
18.35 Навіны ВВС
19.10 «Так гэта было...»
19.30 Вытокі
19.45 Палескся восень. Сустрэчы на адчуджанай зямлі Палесься
20.30 Калыханка
21.00 Панарама
21.40 «Крок»: «Правінцыя»
22.15 На сэсіі ВС РБ; «Раман імпэратара. Палацавая хроніка», с. 3; Дайджэст; Пад купалам Сусьвету; Кантакт; Крымінальная хроніка; «Супэрмадэль Беларусі-95»

Канал «Астанкіна»
5.30, 7.00 Раніца
6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00, 22.50 Навіны
8.00 «Вайна гобатаў»
8.25, 18.30 «Дзікая Роза»
9.00 У сьвеце жывёл
9.40 «Будзь здаровы, Баяка», мульт.
15.00 Што цікавага?
15.20 Мультытролія
16.00 Тэт-а-тэт
16.20 «Элен і хлопцы»
16.50 Сьвет сёньня
17.00 ...Да 16 і старэйшым
17.30 Мініяцюра
17.40, 20.30 Надвор'е
17.45 «Хто ёсьць хто. XX стагодзьдзе». Э. Хонэкер
18.00 Гадзіна пік
18.55 «Грэм Грын». Праграма Г. Баравіка
19.40 Добрай ночы, малышы!
20.40 Масква — Крэмль
21.00 Лято «Мільён»
21.30 Канцэрт, прысьвечаны Дню міліцыі. У перапынку (23.50) — Прэс-экспрэс

Канал «Расея»
6.30 Формула-730
7.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі
7.20 Патрабуюцца... патрабуюцца...
7.30 Час дзелавых людзей
8.00 Навіны АВС
8.25 Кліп-антракт
8.30 Паехалі
8.40 Ваенны кур'ер
8.55 Зусім сакрэтна
9.45, 19.35 «Санта-Барбара»
10.35 Тэлегазэта
10.40 Сялянскае пытаньне
11.10 Міліцэйскі рэпартаж
15.20 Студыя «Рост»
15.50 Там-там навіны
16.05 Сьвята кожны дзень
16.15, 22.35 Тэніс. «Кубак Крамля»
17.15 Будні
17.55 У сьвеце аўта- і мотаспорту
18.25 Свая гульня
19.25 Падрабязнасьці
20.30 Шостае пачуцьцё
21.00 Ніхто не забыты
21.10 XX стагодзьдзе ў кадры і за кадрам. Л. Філатаў
22.20 Аўтаімгненьне
22.30 Рака часу
23.05 «Штэмп», м/ф
0.35 Зоркі гавораць

Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.30 Інфарм-TV
12.10 «Будзь маім сланом», мульт.
12.25 «Нямецкая хваля»
12.50, 14.25, 16.20, 17.35, 19.25 Музычны момант
13.00 Хуткая дапамога
13.30 Урок нямецкай мовы
13.45 Эўрапэйскі калейдаскоп
14.10 «Пекар і гультай», «Ну, пачакай», N 1, мульт.
14.45 «Пачатак», м/ф
16.25 Чароўная лінія
16.40 Рознакаляровы сабака
17.00 Міні-футбол. Паўфінал
18.50 Спорт, спорт, спорт...
19.10 Вялікі фэстываль
19.30 «Шкура», м/ф
20.45 Сёньня — Дзень міліцыі
21.05 Тэлекрама
21.15 Тэлеслужба бясьпекі
21.45 Спартовыя навіны
22.00 Ваш стыль
22.05 «Вячэрні звон»
23.05 «Бацькоўскі дом», т/ф

НТВ
17.00 «Айвэнга», 9-я сэрыя
17.30 «Дзікая прырода: змаганьне за жыцьцё», 29-я сэрыя
18.00 і 21.00 «Сёньня»
18.35 Тэніс. Кубак Крамля
19.20 «Парыжанка», м/ф
21.35 «Шантаж», 4-я сэрыя
22.35 Часінка
23.10 Кіно не для ўсіх «Вар'ят і драбяза», «Лухта, альбо Аповед ні пра што».

8 канал
18.00 Мультфільм «Астэрыкс і сюрпрызы Цэзара»
18.50 Дак. фільм «Першы баталіст рэвалюцыі»
19.10 «Марэна Кляра»
20.00 «Рэпартаж»
20.15 Да ведама
20.40 «Шанцы»
21.30 Студыя «БМ»: «Квадракола»
21.50 Маст. фільм «Моцны арэшак-2»

Пятніца 11 лістапада

Беларускае тэлебачаньне
8.00 Навіны
8.10 Пяць хвілін на жарты
8.25 «Сустрэча зь юнацтвам»
9.00 Тэлебачаньне — школе. Геаграфія
9.30 «Маё каханьне, мой смутак»
10.30 «Раман імпэратара. Палацавая хроніка», с. 3
11.25 «Доктар Айбаліць», мульт.
11.35, 16.40 «Бімбат»
12.00 «Госьця з будучыні», с. 4
13.05 «Чароўная птушка», мульт.
13.15 Мы гэта можам. Дабрачынная акцыя для дзяцей-інвалідаў, ч. 2
14.05 «Прахіндзіяда, альбо Бег на мейсцы», м/ф
15.30 «Я + Я»
16.10 «Кірыла Тураўскі», «Вяртаньне паэта», д/ф
17.00 Навіны
17.10 «Піліпок», мульт.
17.20 Вяскоўцы
17.50 «Удача»
18.10 Навіны (Магілёў)
18.25 Пяць хвілін на жарты
18.35 Навіны (ВВС)
19.10 Эканамікст
19.20 Хакей. Кубак Эўропы. «Цівалі» (Менск) — «Фельдкірх» (Аўстрыя). У перапынку (19.55) — Калыханка
21.00 Панарама
21.40 «Тэлесябрына»
21.55 На сэсіі ВС РБ; «Раман імпэратара. Палацавая хроніка», с. 4; Кантакт; Дайджэст; Пад купалам Сусьвету; «Невера годны заклад, ці Сапраўднае здарэньне, што пасьпяхова скончылася сто гадоў таму», м/ф

Канал «Астанкіна»
5.30, 7.00 Раніца
6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 17.50, 20.00, 22.50 Навіны
8.00 Сарока
8.20, 18.25 «Дзікая Роза»
9.00 Агарод цэлы год
9.30 «Кітай. Погляд з правінцыі»
15.00 «Пітэр Пэн», м/ф, с. 1
16.30 Рок-урок
16.50 Сьвет сёньня
17.00 Чалавек і закон
17.30 Галасы Расеі
17.40, 20.30 Надвор'е
17.45 «Хто ёсьць хто. XX стагодзьдзе». П. Кардэн
18.00 Бамонд
18.50 Поле цудаў
19.40 Добрай ночы, малышы!
20.40 Чалавек тыдня
21.00 «Вуліцы Сан-Францыска» 22.00 Адзіны дубль
23.05 «Пінк Флойд». Сусьветнае турнэ. У перапынку (23.50) — Прэс-экспрэс

Канал «Расея»
6.30 Формула-730
7.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі
7.20 Патрабуюцца... патрабуюцца...
7.30 Час дзелавых людзей
8.00 Навіны АВС
8.25 Мульці-пульці
8.35 Паехалі
8.45 Васковыя пэрсоны
9.45, 19.35 «Санта-Барбара»
10.35 Тэлегазэта
10.40 Сялянскае пытаньне
15.20 Студыя «Рост»
15.35 Там-там навіны
15.50 Сьвята кожны дзень
16.00, 22.35 Тэніс. «Кубак Крамля»
16.55 Дыснэй штопятніцы
17.55 Кліп-антракт
18.05 Альманах сучаснай фантастыкі
19.25 Падрабязнасьці
20.30 Сам сабе рэжысэр
21.05 «Пэрпэндыкулярнае кіно»
22.20 Аўтаімгненьне
22.30 Рака часу
23.05 «Дом спатканьняў», м/ф
0.25 Зоркі гавораць

Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.30 Інфарм-TV
12.10 Чароўная лінія
12.25 «Нямецкая хваля»
12.50, 14.25, 19.05 Музычны момант
13.00 Хуткая дапамога
13.30 Фільмы В. Акунцова. «У сьвеце гукаў»
14.20 Тэлекрама
14.40 «Шкура», м/ф
16.00 Казка за казкай
16.30 Дзецям пра зьвярaнят
17.00 Выбары-94
17.45 Міні-футбол. Фінал
18.50 Спорт, спорт, спорт...
19.10 Вялікі фэстываль
19.25 «Мой сябар Іван Лапшын», м/ф
21.10 Тэлекрама
21.15 Тэлеслужба бясьпекі
21.45 Спартовыя навіны
21.55 Храм
22.25 Ваш стыль
22.35 «Двое ў коле», м/ф (ЗША)

НТВ
17.00 «Айвэнга», 10-я сэрыя
17.30 «Дзікая прырода: змаганьне за жыцьцё», 30-я сэрыя
18.00 і 21.00 «Сёньня»
18.35 Футбольны клюб
19.15 «Жыве такі хлопец», м/ф
21.35 «Шантаж», 5-я сэрыя
22.35 Часінка
23.10 А.Хічкок. «Сямейная змова»

8 канал
18.00 Мультфільм «Том і Джэры»
18.15 Муз. фільм «Усё будзе так, як мы хочам»
18.55 «Дорэміфасолькі»
19.05 «Марэна Кляра»
20.00 «Гарадзкі гадзіньнік», «Навіны»
20.10 Размовы ад Вовы
20.40 «Шанцы»
21.30 Студыя «БМ»: «Дзявятае воблака»
21.45 Час мясцовы
22.15 Маст. фільм «Самыя вар'яцкія ў сьвеце пілёты»

Супрацоўнік прэзыдэнцкай адміністрацыі трапіў у аварыю

4 лістапада каля вёскі Цыборы Лідзкага раёну грузавы аўтамабіль МАЗ, кіраваны жыхаром Алма-Аты, сутыкнуўся з аўтамабілем «Форд-эскорт», у якім ехалі галоўны спэцыяліст па пытаньнях памілаваньня адміністрацыі прэзыдэнта Георгій Шэмятавец і ягоная жонка.

У выніку аварыі яны атрымалі траўмы і трапілі ў шпіталь. На думку ДАІ, вінаваты быў кіроўца грузавіка, які падчас абгону ня здолеў выкіраваць.

СІМ

Зьняволеныя спадзяюцца на ізраільскага пасла

Вестка пра ўстанаўленьне міру паміж Ізраілем і Ярданіяй зь вялікаю радасьцю была ўспрынятая за кратамі менскай турмы.

Нядаўна двое грамадзянаў Ярданіі, што адбываюць тут пакараньне, зьвярнуліся да ізраільскага амбасадара ў Менску Эліяху Валка з просьбаю аб дапамозе. Рэч у тым, што амбасада Ярданіі ў Беларусі пакуль яшчэ не адчыненая. Таму, пачуўшы пра нармалізацыю ярдана-ізраільскіх адносінаў, зьняволеныя ярданцы пажадаліся прадстаўніку Ізраіля на дрэнныя ўмовы ўтрыманьня і не зусім карэктныя адносіны да іх у менскай турме.

СІМ

Што дазволена Юпітэру, тое не дазволена быку?

СВАБОДА паведамляла пра тое, што Карэліцкая пракуратура супольна з КДБ правяла расьсьледаваньне па фактах прадпрымальніцтва (цераз падстаўных асобаў) старшыні мясцовага райвыканкаму сп.Альфяровіча.

Нехта, аднак, пастараўся, каб гэтую справу паклалі пад сукно. Пасьля публікацыі рэдакцыя не атрымала афіцыйнага пацьверджаньня або абвяржэньня фактаў. Нам толькі стала вядома, што адразу пасьля выступленьня нашай газэты ў Карэліччы прыязджалі немалыя чыны з праваахоўных органаў. Пакольки справа Альфяровіча пасьля гэтага так і не атрымала анікага розгаласу, дык падобна на тое, што яе цішком вырашылі нагул пахаваць назаўжды.

К.К.

«Машэраўцам» абяцаюць прэміі

У Расонскім раёне Віцебскай вобласьці мясцовыя ўлады абвесьцілі конкурс для школьнікаў «Пётр Машэраў — мой любімый герой».

На конкурс, акрамя літаратурных твораў, могуць быць прадстаўленыя вырабы з дрэва, саломкі ды інш. матэр'ялаў. Аднак у кожнай рабоце павінен прысутнічаць вобраз Пятра Міронавіча. Для пераможцаў заснаваныя тры прэміі і нагрудны знак «Машэравец».

Васіль КРОКВА

Не крадзеце, хлопцы, патроны!

Выязная нарада ваенсавету 28-га армейскага корпусу адбылася ў Слоніме. Члены ваенсавету абмяркоўвалі, як гэта спыніць крадзеж зброі ды боезапасаў у сваіх частках.

Дарэчы, у 28-ым корпусе цяпер новы камандзер — генэрал-маёр Валерый Фралоў. У Горадню, дзе знаходзіцца штаб, ён пераехаў служыць з Бабруйска, а яшчэ раней камандаваў расейскай дывізіяй у Вільні. Сам ён зь Менску, беларус, скончыў дзьве маскоўскія вайсковыя акадэміі. Ягоны папярэднік у 28-ым корпусе генэрал-лейтэнант Мальцаў цяпер узначальвае Галоўны штаб беларускага войска.

В.В.

Хворую лавілі зь міліцыяй

У кастрычніку віцебскія ўрачы зафіксавалі больш за 10 выпадкаў захворваньня на дыфтэрыю.

Інфэкцыя была завезеная з Бранскай вобласьці. Жанчыну, галоўную разносьніцу хваробы, якая тры разы ўцякала зь інфэкцыйнага стацыянару, у шпітальны ложак вярталі з дапамогаю міліцыі.

В.К.

12 000 палякаў — у замежных турмах

Згодна са зьвесткамі польскага міністэрства юстыцыі, у турмах замежных краінаў адбываюць пакараньне або знаходзяцца пад сьледзтвам 12 тыс. грамадзянаў Польшчы.

Самыя частыя прычыны арыштаў — крадзяжы з крамаў і кіраваньне машынай у нецьвярозым стане. Найбольшая колькасьць злапаных «на гарачым» палякаў — у вязьніцах суседніх Чэхіі ды Нямеччыны. Аднак калі-нікалі самыя няўрымсьлівыя з нашых заходніх суседзяў «прызямляюцца» на лавы падсудных і ў даволі экзатычных краінах. Напрыклад, нядаўна адзін польскі грамадзянін быў асуджаны на 3 гады ў Марока за кантрабанду гашышу. Тэрмін нібыта і невялікі, але, як кажуць спэцыялісты, 3 гады мараканскай турмы можна прыраўняць да 20 гадоў шведзкай. Але гэта яшчэ нішто. У некаторых іншых афрыканскіх краінах вязьняў нават ня кормяць: яны не паміраюць з голаду толькі дзякуючы дапамозе сем'яў і консульстваў.

В.Ш.

Субота 12 лістапада

Беларускае тэлебачаньне

8.00 Навіны
8.10 Эканамікст
8.20 Пяць хвілін на жарты
8.25 Аэробіка
8.55 Дайджэст
9.05 «Неверагодны заклад, ці Сапраўднае здарэньне, што пасьпяхова скончылася сто гадоў таму», м/ф
10.25 Здароўе
11.10 20 хвілін рэдактара
11.30 «Раман імпэратара. Палацавая хроніка», с. 4
12.35 Паказвае Гомель
13.25 «Люлю — анёл кветак»
14.00 Шматгалосьсе
14.45 «Іван Макаравіч», м/ф
16.35 Дзелавы веснік
16.50 «Чарапашкі ніньдзя»
17.15 Песеннае поле ў імя Сьвятой Эўфрасіньні
17.50 Міжнародныя спартовыя навіны
18.20 «Нов і К»-топ-10
19.20 Хакей. Кубак Эўропы. «Цівалі» (Мінск) — «Дэвілз» (Вялікабрытанія). У перапынку (19.55) — Калыханка
21.00 Панарама
21.35 Пяць хвілін на жарты
21.40 «Хачу вашага мужа», м/ф
22.55 Пад купалам Сусьвету
23.05 Каскад
23.25 Відзьма-нявідзьма
0.25 «Атлантык-сіці», м/ф (Канада-Францыя)
2.05 «Славянскі базар-94»

Канал «Астанкіна»

6.30 Суботняя раніца дзелавога чалавека
7.15 Спорт-шанец
7.45 Слова пастыра
8.00 Марафон-15
8.30 Кампанія «Мір»
10.00 Ранішняя пошта
10.30 Я — жанчына
11.00 Бяз паўзы
11.15 Смак
11.30 «Афоня», м/ф
13.20 Кніжны двор
13.50, 22.30, 23.50 Навіны
14.00 Дыялог у жывым эфіры
14.40 «Спасьцікэньне дэмакратыі», ч. 6
15.40 Ахоўная грамата
16.15 «Жыцьцё заапаркаў»
16.55 Брэйн-рынг
17.45 Да і пасьля
18.40 «Каманда ў капелюшах»
19.40 Добрай ночы, малышы!
20.00 Навіны плюс
20.35, 22.25 Надвор'е
20.45 «Гаспадар Балантрэ»
21.45 Оба-на
22.40 Матадор
23.30 Хіт-парад «Астанкіна»

Канал «Расея»

7.00, 13.00, 19.00, 20.00 Весткі
7.25 Мульці-пульці
7.35 Рымінскія канікулы
8.05 Пілігрым
8.50 «Вароты ў рай»
9.20 Парляманцкі тыдзень
10.05 Тэлеэрудыт
10.10 Зваротны адрас
10.55 Аніматограф
12.25 Дэ факта
12.40, 21.25 Тэніс. «Кубак Крамля»
14.50 Футбол бязь межаў
15.50 Тэлеэрудыт
15.55 «Эдэра»
16.50 «Сабор Парыскай Багародзіцы», мульт., прэм'ера (ЗША)
17.50 Сьвята кожны дзень
18.00 Аншлаг і К.
19.25 «Спробы каханьня», м/ф (Італія)
21.10 Кліп-антракт
22.20 Аўтаімгненьне
22.30 Рака часу
22.35 Праграма «А»
23.35 Зоркі гавораць
23.40 «Горад», м/ф

Санкт-Пецярбург

9.00 «Гадзіна Фрэйзэра»
9.30 «Музей д'Орсэ», д/ф
10.25 Мультфільмы
11.05 «Жыў чалавек», т/ф
12.10 «Музыка на замову»
12.40 Чароўная лінія
13.00 Хуткая дапамога
13.30 «Дрэнны добры чалавек», м/ф
15.10 Я і мой сабака
15.25 Казка за казкай
16.00 «Пецярбургская касандра», «Легенда пра вялікага інквізытара», д/ф
17.00 «Золата Рабушынскіх», ч. 1
17.30, 21.15 «Ўік-энд з дэтэктывам»
18.10 Экспрэс-кіно
18.30, 21.30 Інфарм-TV
18.50 «Трамвай і рэйкі», д/ф
19.10 Вялікі фэстываль
19.25 «Страсьці», м/ф
21.00 «Густаў», мульт.
21.45 Ваш стыль
21.55 «Ня хочаш — не глядзі»
23.05 «Таганскае танга». Ю. Любімаў

НТВ

17.00 Мультфільм
18.00 «Сёньня»
18.35 «Ключы ад форта Баярд»
20.00 «Дэтэктывы-аматары экстра-клясы», 16-я сэрыя
21.00 Надоечы
21.50 Маст. фільм «Дзень каханьня»
23.20 Трэцяе вока
0.05 Мульфільм для дарослых «Падводныя барэты»

8 канал

15.00 Мультфільм «Том і Джэры»
15.15 Казаньнік Кенэт Копленд
15.45 «Марэна Кляра»
17.30 «Спартовая мазаіка»
18.00 Муз. праграма
19.00 Рука ў руцэ
19.25 Маст. фільм «Індыяна Джонс-3»
21.30 Студыя «БМ»
21.50 «Сем хвілінаў з «Хрыстафорам»
22.05 Маст. фільм «Граф Монтэ-Крыста», 1-я сэрыя

Нядзеля 13 лістапада

Беларускае тэлебачаньне

8.00 Добрыя весткі
8.10 Аэробіка
8.40 Пяць хвілін на жарты
8.45 Беларускі тур
9.05 Слова да чалавека
9.35 Урокі здароўя
10.15 «Алімпійцы сярод нас»
11.00 «ABC-клуб»
11.20 «MTV. Лепшы хіты»
11.50 «Случанка». Паэзія В. Аколавай
12.30 Існасьць
13.05 Кінаэкран-94
14.05 Майстэрня. Мастак Я. Жылін
14.40 «Сытуацыя».
15.15 Клюб «Гаў-гаў»
15.40 Праспэкт
16.10 «Чарапашкі ніньдзя»
16.35 «Усё для сьмеху», с. 2
17.10 «Оскар», м/ф
18.30 Хакей. Кубак Эўропы. «Цівалі» (Менск) — «Дукла» (Славакія). У перапынках (19.05) — Тэлекрама, (19.55) — Калыханка
21.00 Панарама
21.35 Пяць хвілін на жарты
21.40 Шоў «Палігон»
22.05 «Сінэма»
22.10 «Банкірка», м/ф (Францыя)
0.20 Пад купалам Сусьвету
0.30 Чэмпіянат Беларусі па культурызме

Канал «Астанкіна»

7.15 Алімпійская раніца
7.50 Спортлято
8.00 Марафон-15
8.30 Раным зрана
9.00 Палігон
9.30 Пакуль усе дома
10.00 Ранішняя зорка
10.50 Пад знакам «пі»
11.35 Фэстываль «Вясёлка»
12.15 Эканоміка і рэформы
12.40 «Шпаргалка» з падарункам
13.00 «Падводная адысэя каманды Кусто»
13.50, 17.00, 22.50, 23.50 Навіны
14.00 «Стратэгія Перамогі», ч. 1
14.50 Жывое дрэва рамёстваў
15.00 Клюб падарожнікаў
15.50 Сучасьнікі пра Л. Когана
16.30 Амэрыка з М. Таратутам
17.10 Тэлелёцыя
17.25 «Баскетбольная ліхаманка», «Сапраўдныя паляўнічыя на прывіды», мульт.
18.20 Уся Расея
18.50 Надвор'е
19.00 КВЗ-94
21.00 Нядзеля
21.50 Спартовы ўік-энд
22.05 Вакзал мары
23.05 Каханьне зь першага погляду
24.00 Музагляд

Канал «Расея»

7.00, 13.00, 15.00, 22.00 Весткі
7.25 Студыя «Рост»
7.55 Лепшыя гульні НБА
8.50 Шэсць сотак
9.10 Добрай раніцы, Эўропа
9.40 Аты-баты...
10.10 Расейскае лято
10.55 «Вясёлка», м/ф
12.40, 22.35 Тэніс. «Кубак Крамля»
14.50 «Ня высеч...»
15.05 «Эдэра»
16.00 У сьвеце жывёл
17.00 Чароўны сьвет Дысняя
17.55 Сьвята кожны дзень
18.05 Мульці-пульці
18.15 «Шэрбурскія парасоны пад ясным месяцам». М. Легран
19.25 «На мурамскай дарожцы», м/ф
21.05 Каробка перадач
21.25 У Ксюшы
22.20 Аўтаімгненьне
22.30 Рака часу
23.05 Зоркі гавораць
23.10 «Формула-І»

Санкт-Пецярбург

9.00 «Гаючае слова»
9.30, 21.05 «Паглядзім»
9.45 «Шчасьце маё...» А. Малінін
11.00 Нядзельны лябірынт
12.35 Экспрэс-кіно
12.50 Сем сланоў
13.20 Сьпявае Д. Хварастоўскі
15.05 «Макар-сьледапыт», м/ф, с. 2
16.05 Залаты ключ
16.20 Студыя «Уяві»
16.30 Зэбра
17.15 «Золата Рабушынскіх», ч. 2
17.45 Сустрэча зь І. Склярам
18.20 Фільмы В. Акунцова. «Камэдыянты»
19.30 Інфарм-TV
19.50 «Ка-ка-ду», м/ф
20.55 Ваш стыль
21.20 «Мы толькі знаёмы...», муз. фільм
22.00 Адамаў яблык
23.00 Гульні Добрай волі-94

НТВ

17.00 Мультфільм; «Васіліса прыгожая», м/ф
18.35 «Плянэта модаў»
19.00 Тэлегульня «Лепшыя зь лепшых»
20.00 Вынікі
21.10 Маст. фільм «Прапаў бязь вестак» (ЗША)
23.20 КВЗ-91. Другі паўфінал
0.55 НТВ прэзэнтуе: анонс тыдня

8 канал

15.00 Маст. фільм «Інтэрвэнцыя»
16.40 «Сёньня з Мэрлен Хікі» (Хрысьціянская місія)
17.10 ПІК
17.40 «Марэна Кляра» (паўтор)
20.10 Рэпартаж
20.15 Мультфільм
20.25 Спорт-сакрэт
20.45 Бон вояж
21.00 Студыя «БМ»: «Дайджэст»
21.15 Маст. фільм «Граф Монтэ-Крыста», 2-я сэрыя
22.40 Foxy music

Падпісны індэкс 63887. Нумар падпісаны ў друк 7.11.94. Друкарня "Беларускі Дом Друку" (Менск, пр. Ф.Скарыны, 79). Замова 1587 © СВАБОДА Спасылка на газэту СВАБОДА абавязковая Наклад 50 000
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12